

ANUL XVI NR. 11 (615) — 11 martie 1967

Biblioteca Centrală
Regională
Mădona-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

fiancșara

me-
men-
to

carte

● Volumul al II-lea al **Operele** lui Al. Odobescu a apărut recent la Editura Academiei cuprinde scrierile dintr-un 1860-1870. Textul este precedat de o introducere, semnată de prof. Al. Dima, în care sunt prezentate date privind activitatea lui Odobescu și opera elaborată în această perioadă. Lucrarea mai este însoțită de o completare la note asupra ediției din primul volum și de o cronologie a vieții și opereii lui Odobescu (1860-1870). Din sumar: **Cîntecele populare în raport cu țara, istoria și destinele românilor**; Cîteva cuvinte asupra lui N. Bălcescu și scrierile sale; V. Cîrlova; Poezii Văcărești; Cîteva ore la Snagov; România la Expozițiunea universală din 1867 la Paris; Însemnări despre monumentele istorice din județele Argeș și Vâlcea. Textele sînt însoțite de note filologice, variante și comentarii.

● Luna aceasta Editura Academiei a organizat o expoziție cu cărțile sale la Varșovia, în Palatul culturii. S-au expus circa 250 de lucrări (cărți și periodice), care vor fi apoi comercializate în țara prietenă. Editura mai participă la o expoziție deschisă în Frankfurt pe Main (Republica Federală a Germaniei) de Centrala editurilor și difuzării cărții și la una din Belgrad.

● Ștefan Iures se prezintă cititorului

coperta noastră

La 14 ani **ELENA MOISIU** este campioana României la patinaj artistic.

Fotografie de Eugen IAROVICI

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — înt. 1744. **ABONAMENTE** la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din între-prinderi și instituții. **TARIF DE ABONAMENTE:** 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. **TIPARUL** executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”.

în postură de sonetist, fapt mai puțin obișnuit printre poeții mai recenți și cu atât mai puțin pentru cei ce practică formula versului eliberat de rigorile clasice (Numai un flaut, Editura pentru literatură).

● După studiile Eminescu și Schopenhauer, Liviu Rusu vine în librării cu o carte nouă. În apărut, în seria de Studii de folclor a Editurii pentru literatură, lucrarea **Viziunea lumii în poezia noastră populară**, amintind, prin titlu, scrierea mai veche a lui Ov. Padina — **O viziune românească a lumii**. Concepută în trei părți (I. Homo contemplativus; II. Homo activus și III. Homo constructivus), lucrarea își propune o tratare a evoluției folclorului nostru.

● După un debut cu proze scurte în reviste și în colecția «Lucașăru», Ion Arieșanu revine cu un roman relativ întins (456 p.) intitulat **O complicată stare de fericire**.

● Un nou lot de «luceferiști», a căror apariție la Editura pentru literatură o consemnăm cu bucurie, urîndu-le volume multe, unul mai bun decît altul: Rodica Iulian — **Intersecții** și Marta Bărbulescu — **Jocul anilor** (versuri), Gheorghe Buzoianu — **O seară pentru mai tîrziu**, Vasile Spoială — **Ploaia de atunci și Dumitru Tepeș** — **Exerciții** (proză). În afara colecțiilor, alte două volume de versuri ale unor tineri talenți și promițători: Angela Croitoru — **Ochiul cel mare și Ion Tușui** — **Versuri**.

● O reeditare antologică a poeziei sale a întreprins poetul Demostene Botez tipărit la Editura pentru literatură volumul **În fața timpului**. În aproape 500 de pagini nu se prezintă o evoluție poetică de o jumătate de secol (de la **Munții** — 1918, la **Oglinzi** — 1963), cu un profil de o rară distincție.

cinema

Săptămîna săracă în evenimente cinematografice. Trei premiere lipsite de strălucire:

● **Jandarmul din Saint-Tropez.** Iubitorii comicalului Louis de Funès (în treacăt fie vorba, hazul lui este cam gros și dincolo de el nu se află nimic, nici o sugestie) au la dispoziție o oră și jumătate de ris iscat de peripețiile unui jandarm ghinionist. Regia: Jean Girault. În alte roluri: Michel Galabru, Genevieve Grad, Daniel Cauchy, Maria Pacôme, Jean Lefebvre.

● **Între doi.** Relațiile părinți-copii văzute de un cineast (Dimitri Petrov din R.P. Bulgaria) căruia nu-i lipsesc sensibilitatea și înțelegerea psihologiei adolescentine. În distribuție: Ianuh Alurkov, Gheorghe Gheorghiev (Prima lecție. Hoțul de piersici), Violetta Minkova.

● **Juana Gallo.** Cinematografia mexicană, de mult absentă de pe ecranele noastre (n-am putea spune însă că i-am simțit lipsa), este prezentă în aceste zile printr-o peliculă cu subiect melodramatic filmată însă de ochiul unui maestru: Gabriel Figueroa (Maria Candelaria, Maclovia, Rio Escondido). Luminile sale irizate te mai fac să uieți neîndemînarea povestitorilor. Filmul ne prilejuiește și o reîntîlnire cu doi actori de o distincție frumusețe: Maria Felix (Rio Escondido, Maclovia, Camelia, Sonate) și Jorge Mistral (Dreptul de a te naște, Camelia, Carmen de la Ronda, Răzbumarea).

● Nu pierdeți aceste documentare: **Viețile și vinurile României** (Constantin Budișteanu), **Nicolae Labis** (scenariul — Gheorghe Tomozei, regia — Erich Nussbaum), **Imprudenții** (Paul Orza), **Despre noi** (Marius Oniceanu).

● Mari cinești pe ecranele noastre: **Jerzy Kawalerowicz** (Maica Ioana a îngerilor), **Victorio de Sica** (Ciociera). ● Cineastul francez Rene Clement a fost distins cu premiul «Europa '66» pentru ultimul său film **Arde oare Parisul?**

● Katharine Hepburn și Spencer Tracy apar pentru a doua oară pe genericul aceluiași film: **Ghici, cine vine la masă?**, în regia lui Stanley Kramer. Din distribuție mai fac parte actorul de culoare Sidney Poitier și nepoata Katharinei Hepburn, pe nume Katharine Houghton.

Genevieve Grad

disc

● **Lieduri** de Mihail Jora; titlul unei apariții de valoare din colecția «Disco-teca pentru toți». Compozitorul Mihail Jora, personalitate puternică a muzicii românești, s-a manifestat în domeniul liedului cu deosebită originalitate. Tudor Argehezi, Lucian Blaga, George Bacovia, Zaharia Stancu, Vasile Voiculescu reprezintă sursele cele mai pure ale inspirației compozitorului, care în «Cîntec de flutier», «Corbul», «Proză», «Pasărea verde», «Colind uitat» tălmăcește cu o rară și gingașă intuiție substanța versurilor în imagini muzicale de neuitat. Soprana Lisette Georgescu, acompaniată la pian chiar de maestrul Jora, ne aduce o interpretare elaborată îndelung, plină de rafinament artistic (ECC-766).

● «Teatru pe disc», colecția atât de apreciată a Electrecord-ului, se îmbogățește cu o nouă piesă: **Intrigă și iubire** de Friedrich Schiller, una din cele mai prețioase nestemate ale teatrului clasic universal. Înregistrarea casei noastre de discuri folosește o bandă de magnetofon a Radioteleviziunii din 1955, oferindu-ne astfel posibilitatea de a putea reauzi vocile citorva fruntași ai teatrului românesc: Ion Manolescu, Mihai Popescu și Nicu Dimitriu, regretați dispăruți ai scenei bucureștene. În regia artistică a lui Sică Alexandrescu distribuția mai cuprinde pe Tanți Cocea, Ion Finteșteanu, Costache Antoniu, Ecaterina Nițulescu-Sahighian, Marieta Deculescu ș.a. (16-EXE-0255).

● O autentică antologie din marea operă a celui care al poeziei care a fost Vasile Alecsandri reprezintă discul **Vasile Alecsandri — versuri**, în lectura unor actori valorosi (EXE-0254).

muzică

● Filarmonica «George Enescu» își începe la 12 martie turneul peste hotare. Timp de o săptămîna auditorii fideli ai concertelor săptămînale vor fi lipsiți de obișnuitul program duminical. După care, Ateneul va găzdui concertele orchestrelor simfonice ale Cinematografiei și Filarmonicii din Cluj. Pentru 16 martie vă anunțăm, în Studiul de concerte al Radioteleviziunii, pe dirijorul **Constantin Iliev** din Bulgaria. El își va prezenta lucrarea proprie «Variațiuni pentru orchestră», apoi «Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră» de Liszt (solistă Sofia Cosma) și «Simfonia la de Brahms».

● Orchestra simfonică a Cinematografiei, dirijată de **Constantin Bugeanu**, figurează pe afișele acestei săptămîni în 14 martie, la Ateneu. În program: Bach (Suita I în do major), Liszt (primul concert de pian, cîntec de **Constantin Iliescu**) și Schumann (Simfonia a III-a, supranumită «Renanx»).

● Tot la Ateneu pianistul **Alexandru Demetriu** dă un recital în 15 martie. Vă prezentăm detaliat interesantul său program: Antonio Soler — Trei sonate; J.S. Bach «Coral în mi bemol major», «Fantezie» și «Fuga» în la minor; Gabriel Fauré — Trei preludii; George Enescu — Parana și Toccata din suita în do major, op. 10; Frederic Chopin — Nocturna în mi major și admirabila Sonată în si minor.

plastică

● **Viorica Ilie** — pictură. 12 tablouri ne transpun într-un univers plastic în care predomină deseori imaginarii. Peste tot un lait-motiv: cristalul — «vis de geometrie și formă pură», cum încearcă să justifice prefațatoarea catalogului prezența poliiedrului în diversele ipostaze. Cîteva peisaje invadate de o vegetație obsedantă, cu plante ca niște șerpi verzi care năzuiesc spre ceruri iredale, priveliști neozoice, cu bolți incendiate («Vară roșie», «Pasărea timpului»). Omul în acest context nu e decît un «Rod al pămîntului», un component al vegetației, trunchi născător de flori. În unele lucrări

sînt ecouri din pictura «naivilor» mai mult sau mai puțin iluștri (galeriile de artă — Calea Victoriei 122).

● **Celine Emilian** — sculptură. 85 de lucrări realizate în ultimul timp. Elevă a marelui sculptor francez Bourdelle, artista a fost prezentă de-a lungul anilor cu expoziții în Franța, Italia, Anglia. De astă dată Celine Emilian prezintă un ansamblu important de portrete și compoziții, unele de dimensiuni monumentale (sala Dalles).

● **Aurel Mihailopol:** «100+1». O expoziție de fotografii artistice (sala Dalles), a unuia dintre cei mai talentați artiști fotografi tineri (vezi pag. 12-13).

teatru

● O sută de ani de la primul spectacol cu **Răzvan și Vidra** de Bogdan Petriceicu Hasdeu: prilej al unei noi reprezentări pe scena Teatrului Național din București. În regia lui Sică Alexandrescu. În compunerea scenică a acestei viguroase drame romantice străbătute de puternice accente de protest social s-au alăturat «uneltele» clasice de interpretare ale tradiției Naționalului, unei viziuni moderne în reliefașe psihologice eroilor. Tinerii interpreti Eugenia Dragomirescu și Emanoil Petruș au înfruntat cu patos, elan și o vibrancă dăruire dramatică rolurile titulare, de mare întindere. Din păcate nu s-a acordat o atenție egală numeroaselor roluri mai mici și mai ales scenelor de masă. Trei tipuri remarcabile realizate de artiștii poporului: Al. Giugaru, Gr. Vasiliu-Birlic și Marcel Anghelescu. Mai puțin în atmosferă — decorul lui Mihai Tofan.

Eugenia Dragomirescu

● Un sfert de veac împlințe Muzeul Teatrului Național din București, prilej emoționant de întîlnire cu amintirea patetică a înaintașilor — pionierii ai scenei romanesti. În bună măsură istoria acestui util muzeu e legată de entuziasmul și activitatea creatoare a custodelui său George Franga.

● Teatrul de stat din Piatra Neamț se află în Republica Federală a Germaniei unde, alături de alte teatre reprezentînd cîteva țări europene, participă, în orașul Nürnberg, la un festival închinat spectacolelor pentru copii. Același teatru va mai da reprezentații și la München. Piesa pe care o va prezenta este **Afară-i vopsit gardu', înăuntru-i leopardu'** de Alecu Popovici, în regia lui Ion Cojar. decorurile lui Șt. Hrablinski și muzica lui Vasile Veselovski.

● **Amphitruon** de Molière, nejuțată încă la noi în țară, a constituit o recentă premieră la Teatrul Național din Cluj. Subiectul, care a ispitit printre alții și pe Kleist și Giraudoux, apelează în forma versului clasic la travestii și qui-pro-quo cu aluzii la situații contemporane autorului. Spectacolul a fost realizat regizorat și totodată scenografic de Mircea Marosin, care a adus subiectul — prin personaje și costume — în epoca «Regelui Soare», cu multe rezultate de efect artistic și fast. Cu bune efecte de comedie și subilicități artistice a fost cuplul Olimpia Arghir-Aurel Giurumia, subliniind partitura eroilor și printr-o mișcare dinamică. Rolul titular a revenit lui Valentino Dain, remarcabil prin prestanță, alături de Dorina Stanca, Violet Branea, Ligia Moga.

● Un debut la Teatrul Mic, cu piesele lui Alexandru Popescu prezentate în «spectacol-lectură». **Peticul de cer și Cochilii** de melc sînt două încercări de găsire a unor modalități modern-poetice de expresie scenică. Lipsa de construcție dramatică, abuzul de verbiage și deseori situațiile confuze cer un efort suplimentar de limpezire a textelor. Lectura scenică a primei părți, dînd sentimentul unei improvizări prea marcate (mai bine zis slab pregătite) a evidențiat efortul lui Mihai Dogaru și Vasile Nițulescu. Cea de-a doua piesă, mai unitară, a prilejuit actorilor Eliza Plo-

peanu și Victor Rebengiuc un mic re-tal în care prima a adus grația și farmec personalului.

● Poetul Radu Bourneau a primit anul acesta premiul Uniunii scriitorilor pentru dramaturgie. Pe cînd poem său dramatic premiat, **Satul fără dr. goste**, va fi inclus și în repertoriul unui teatru?

televiziune

DUMINICĂ 12 MARTIE. Spicuiri din cuprinsul rubricii **Întîlnirea** de duminică (emisiune pentru femei): **Pr** bieme privind viața de familie; **Re** te zilei; **Sfaturi practice** (8.32) ● **Pe** stadio-nelle de fotbal (după-amiază) ● **Magaz** 111 Quousque tandem... (18.00) ● **T** reia (și bine face!) antrenanta rubrici **Aventuri de vîntătoare** (19.45) ● **A** cticipare: **Varietăți de primăvară** i cîteva nume de prestanță: Ștefan Bănic Ștefan Tapalagă, Margareta Pîslaru, Da Spătaru, Lucky Marinescu, Fărămiță Larbru, Sergiu Ciociu, Sergiu Dermeng Cristina Dan, Victor Vlase ș.a. (20.15)

MARTI 14 MARTIE. Cea de-a patra călătorie a căpitanului Cook — la inter-santa rubrică **Călătorii geografice** (19.20) ● **Alte atractive Pagini** din istoria filmului în România (19.45) ● **La Telemecronica economică** — o temă mereu în actualitate: economia de met (20.10) ● **Seara de teatru** ne oferă plăcută surpriză: «Dragă minciunosule de Jerome Kilty» — binemeritat succu pe scena Teatrului «Lucia Sturdza-Blandra». Doi foarte buni actori: Beat Fredanov și Fory Eterler (20.30).

MIERCURI 15 MARTIE. Școlarii le este evocată figura unui minnat bar al frumuseților plaiurilor moldovene — **Calistrat Hogăș** (18.25) ● **Neobos** romantic **Robin Hood** își continuă aventurile în fața ochilor vrăjiiți ai tel. spectatorilor (19.23) ● **Din cînd în cin** mai recepționăm cite un **Gong** — em-siune de actualitate teatrală (19.51) ● **Anotimpurile... în opt melod** se întitulează emisiunea, bineînțeleș muzicală, cu Elena Caragiu, Luminița Dăbescu și formația «Andantino» (20.41) ● **Telefoane și abonații** — **Fașă-n fașă** Pesemne că de data aceasta nu telefo-nelci abonații vor da tonul (21.10) ● **E** misiune. **Bal la operetă**, transmisă de la Sofia (21.50).

JOI 16 MARTIE. Doine, balade și cîntec haideucești — **De la lume adunat** — la care nu vor lipsi surprizele în ce pr-vește pe interpreți (19.35) ● **Telegio** ne poartă prin locurile de basm ale Bi-maniei (20.00) ● **Clubul cineretii** în cercă noutatea, desfășurîndu-și progr-mul la un muzeu... Restul, îi veți afla timpul său (20.30) ● **O emisiune inter-sind** nu numai pe sportivi: **Din culisei boxului profesionist** (21.15) ● **Med: lion Dinu Lipatti** — emisiune de pro-Th. Bălan — evocînd un mare artit-prea de timpuriu dispărut (22.00).

VINERI 17 MARTIE. Tineretuli școlari sînt destinate cîteva **Pagini l-terare despre 1907** (18.25) ● **Vă rec** mandăm o interesantă pagină a rubric **Atlas folcloric:** Valea Lăpușului (19.30 după care urmează emisiunile obișnuit de vineri: **Săptămîna** (20.00), **Avar premieră** (20.45), **Reflector** (excellent emisiune!) (21.00) ● **Ne întîlnim cu** indiscutabilă vedetă a ecranului — **Jea Gabin** — într-o premieră pe țară: «In postorul», în regia lui Julien Duvivier (21.15).

SÎMBĂTĂ 18 MARTIE. O repru gramare: **Felicitări muzicale** (incă n-au aflat cu ce ocazie) (19.40) ● **Telemecic** pedia (20.00) ● **Serialul Baronul** (să n-bată sfîntul caei înțelegem pe ce criter sînt programați cei doi seducători avei turierii) (21.00) ● **Iubirea e un lucr** foarte mare! — spune Ion Băieșu. O f-Dar chiar așa de mare — ne întrebă noi — încît să nu mai încapă în «Mag-zin 111»? (21.50) ● **Întîlnire cu** cîțiv vechi și cîțiva foarte actuali șansonetiș-de cea mai autentică esență franțuzească: Danielle Darrieux, Remonal, Anni Cordy, Tino Rossi, Charles Aznavou (22.30).

sport

Pronosticul lui TITUS OZON la concursul pronostop nr. 10 — etapă din 12 martie 1967

Campionatul categoriei A

I	Polit. Timiș-Sceava	
II	Jiu-Univ. Craiova	
III	U.T.A.-Rapid	X
IV	Progresul-Univ. Cluj	1
V	Farul-Steagului roșu	
VI	C.S.M.S.-Petrolul	

Campionatul italian A

VII	Atalanta-Lecco	
VIII	Bologna-Roma	
IX	Foggia-Milan	
X	Lanerosi-Fiorentina	
XI	Lazio-Napoli	X
XII	Mantova-Brescia	
XIII	Venezia-Cagliari	X

satele și-au ales gospodarii

Duminică toate satele patriei au îmbrăcat haină de sărbătoare. 8 499 236 de gospodari ai satelor, lucrători ai ogoarelor, ingineri agronomi, medici, învățători și profesori au pășit pragul localurilor de vot pentru a alege pe deputații care în următorii doi ani îi vor reprezenta în organele comunale ale puterii de stat. Pe lista zecilor de mii de candidați ai F.D.P. au figurat, pe lângă foștii deputați ale căror însușiri s-au verificat în activitatea de până acum și meritau să fie realeși, și elemente noi, care s-au afirmat ca buni gospodari.

Campania electorală desfășurată timp de aproape două luni a scos din nou în evidență democratismul orânduirii noastre, maturitatea politică și înaltul spirit de răspundere ale maselor de cetățeni. Aproape 6 000 000 de cetățeni au luat parte la întâlnirile cu candidații, care au prilejuit o largă dezbateră a problemelor gospodărești ale satelor. Cele circa 100 000 de propuneri făcute de alegători cu prilejul întâlnirilor dovedesc preocuparea cetățenilor pentru problemele de interes general ale satelor noastre: mai buna gospodărire, sistematizarea, electricizarea și înfrumusețarea satelor, îmbunătățirea deservirii în unitățile comerțului socialist și a prestațiilor de servicii, folosirea cu mai multă chibzuință a noilor așezăminte social-culturale, ale funcționării școlilor, instituțiilor de asistență sanitară, probleme privind ridicarea nivelului de civilizație a satelor. Inepuizabilele resurse de inițiativă, energie și pricepere au fost scoase la iveală cu acest prilej prin forțele unite ale cetățenilor, deputaților și sfa-

curilor; o parte din propuneri au fost rezolvate sau sînt în curs de rezolvare.

Pe întreaga țară au fost aleși în sfaturile populare comunale 127 748 deputați, care au candidat din partea Frontului Democrației Populare.

Cîteva aspecte din timpul votării arată entuziasmul cu care alegătorii și-au dat votul candidaților Frontului Democrației Populare. La Păulești, sat în inima Maramureșului, unde a luat ființă una din primele cooperative agricole de producție, cooperatorii au venit la vot în frunte cu președintele lor Maria Zidaru. Ei erau cu toții veseli, bine dispuși. Aveau și de ce. Satul lor nu mai seamănă de loc cu cel vechi. În anii puterii populare toate casele sînt nou construite sau reconstruite. O singură casă a rămas să arate generațiilor viitoare vremurile de mult trecute. Ea a fost transformată în muzeu.

În comuna moțească Avram lancu votarea a fost deschisă în sunet de tulpice și tot tulpicele au vestit, în jurul orei 10, terminarea votării. La Pechea, în regiunea Galați, primul care a deschis votarea a fost Eroul Muncii Socialiste Ion Negoită și, o dată cu el, a venit la secția de votare tot satul.

Interesul pentru alegeri este dovedit de participarea masivă a cetățenilor încă în primele ore ale dimineții. Pînă la orele 12 în regiunile Iași și Mureș-Autonomă Maghiară votarea se încheiasă, iar în alte nouă regiuni își exercitaseră dreptul de vot între 95 și 99 la sută dintre cetățeni. La ora 18, în întreaga țară votaseră 99,8 la sută din alegători.

sub haina de schele

De cîva timp unul din cele mai importante monumente ale Capitalei — Arcul de Triumf — se află sub o haină de schele. Ce se întîmplă? Ca oricărui monument istoric aflat de multă vreme sub cerul liber, îi este necesar din cînd în cînd o operație menită să-l reintinească. Operația respectivă a început din toamnă și va dura pînă la sfîrșitul acestei primăveri. Monumentul este de sus pînă jos curățat cu peria, iar unele blocuri de marmură de-

terioritate vor fi înlocuite. Această lucrare de protejare și de conservare se face de către Sfatul Popular al Capitalei.

Arcul de Triumf de la șosea a fost ridicat la cîțiva ani după victoria de la Mărășești și izgonirea ocupanților germani, amintind intrarea triumfală în Capitală, la 1 decembrie 1918, a armatei române victorioase, în aceeași zi cînd, la Alba Iulia, Marea adunare populară proclama desăvîrșirea statului român unitar. Monumentul care se vede azi a fost construit între 1935 și 1936 de către arhitectul Petre Antonescu, în locul unei construcții din lemn și stuf executate în 1922 după un prim proiect al aceluiași autor.

Monumentul, care este înalt de 27 m, lung de 25 m și lat de 11,50 m, a fost conceput în genul arcurilor de triumf ridicate de romani pentru eternizarea victoriilor obținute.

La 7 martie 1967 s-au împlinit 530 de ani de la marea răscoală antifeudală a iobagilor români și unguri din Transilvania. Prin amploarea, durata și forțele antrenate în această mare înfruntare socială, răscoala de la Bobilna se înscrie în istorie în rîndul celor mai mari mișcări populare ale epocii în această regiune a Europei. Fotografia noastră redă un aspect de la inaugurarea monumentului de la Bobilna, ridicat acum zece ani în cinstea victoriei repurtate de răsculați.

fruntașii producției

În întreaga țară au avut loc săptămîna aceasta adunări festive, cu prilejul cărora au fost decernate titlurile de întreprinderi fruntașe pe țară și ramură și de evidențiate în întrecerea socialistă, acordate de Uniunea Generală a Sindicatelor, pentru succesele obținute în cursul anului 1966.

La adunări au participat ca invitați membri ai Secretariatului Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor, ai birourilor executive ale comitetelor uniunilor, prim secretari și secretari ai Comitetelor regionale de partid, miniștri.

Adunările au constituit un nou prilej pentru evidențierea realizărilor obținute în îndeplinirea planului și a angajamentelor luate de diversele colective. Numeroși participanți

au subliniat caracterul mobilizator al evenimentului decernării titlurilor respective. În numele colectivelor întreprinderilor lor, ei s-au angajat să muncească și mai bine, să adauge în 1967 noi succese în îndeplinirea exemplară a sarcinilor la toate sortimentele și la toți indicatorii.

Diplomă și steagul de întreprindere fruntașă pe țară au primit patru unități din industrie, construcții, transporturi și agricultură: Combinatul siderurgic Hunedoara, grupul de șantieră din Sistemul hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier, Depoul C.F.R.-Caransebeș și G.A.S.-Burdujeni. Steagurile de întreprindere fruntașă pe ramură au fost decernate la 32 de colective din metalurgie și construcții de mașini, mine

și energie electrică, petrol-chimie, economie forestieră, construcții și materiale de construcții, bunuri de consum, industria locală și gospodăria comunală, transporturi și telecomunicații, agricultură, învățămînt și poligrafie și comerț-cooperatie. Printre acestea se află Uzinele de tractoare-Brașov, Exploatarea minieră Lupeni, Rafinăria Ploiești, IPROFIL «23 August»-Tg. Mureș, Trutul 1 construcții-București, Combinatul de zahăr și ulei-Podari, Întreprinderea de transport-Ti-mișoara, Direcția regională P.T.T.R.-Maramureș, G.A.S.-Borănești, T.A.P.L.-Constanța. Diploma de întreprindere evidențiată pe ramură a fost acordată unui număr de 93 de unități economice din toate regiunile țării.

culele de la maldărești

La Maldărești, nu departe de Horezu, pe un mic platou dominînd Valea Luncavățului, ochii turistului sînt atrași fără voie de două clădiri izolate care, împreună cu o bisericuță, formează un ansamblu de mare pitoresc. Ocazionalii oaspeți sînt lămuriți pe loc de localnici că e vorba despre niște «clădiri din vechime, cu ziduri foarte groase și cu metereze, numite CULES».

Asemenea clădiri — cu ziduri groase, străpunse de metereze

înguste, care cuprind de obicei un parter închis cu uși grele de stejar, peste care se ridică pe planșee din grinzi de lemn încă două etaje, folosite ca locuință — sînt răspîndite în toată Peninsula Balcanică.

Aici, la Maldărești, sînt două: cula numită GRECEANU, ridicată prin veacul al XVIII-lea, din piatră și cărămidă tencuită, cu ziduri de aproape un metru grosime, și cula numită DUCA, după părerea cercetătorilor mai recentă decît cealaltă.

Ambele clădiri, clasate ca monumente istorice, restaurate și consolidate de curînd, trezesc în mod firesc interesul vizitatorului. Pentru că, pe lângă valoarea lor istorică, ele constituie totodată și un exemplu de felul cum au reușit meșterii vremii să păstreze aceeași armonioasă legătură cu peisajul și aceeași înfățișare caracteristică regiunii, pe care le prezintă casele țărănești vecine.

telegrame

● LA FABRICA DE AMONIAC a Combinatului chimic Făgăraș a intrat în funcțiune, cu 15 zile înainte de termen, noua instalație de cracare a gazului metan. Prin această nouă realizare producția zilnică de amoniac va spori de la 200 tone la 300 tone, iar cea anuală de la 69 000 tone la 100 000 tone.

● TELEX LA CÎMPINA. Odată cu începerea instalării, la Oficiul P.T.T.R. din localitate, a

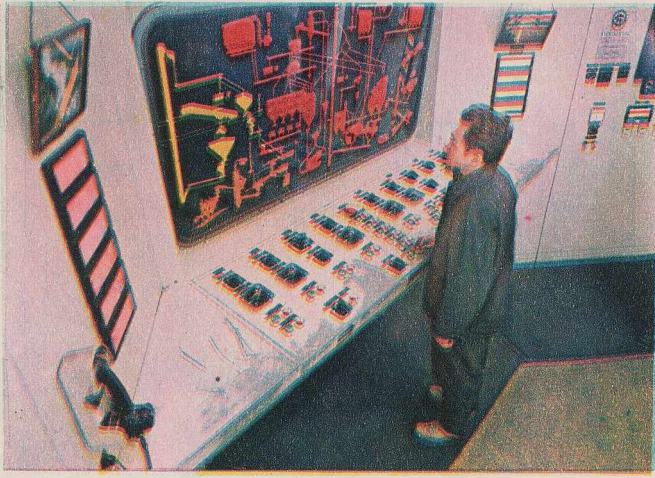
centralei automate telegrafice, se va crea posibilitatea dotării cu telexuri a întreprinderilor din oraș care, la rîndul lor, vor putea lua automat legătura telegrafică cu oricare localitate din țară.

● 30 000 000 LEI ECONOMII anual se realizează prin aplicarea de către unitățile productive a soluțiilor elaborate de mașinile de calcul electronic ale Institutului de fizică atomică.

Aceste lucrări sînt realizate pe baza unor convenții de colaborare cu diferite întreprinderi.

● BUSTURILE lui Liviu Rebreanu și George Coșbuc, executate de sculptorii Romul Ladea și respectiv Artur Vetro, au fost dezvelite de curînd în parcul orașului Cluj. În acest an la Cluj vor mai fi expuse și alte lucrări de sculptură, printre care bustul lui Ilie Pintiile, o statuie intitulată «Tinerete» și un monument, «Lupoica».

Panoul sinoptic de la turnul de pastă al secției de anozii permite controlul și dirijarea întregii instalații.

Lamine de aluminiu care așteaptă să fie expediate întreprinderilor consumatoare din țară și de peste hotare. Puri-tatea metalului: cel puțin 95%.

expo

Un șuvoi continuu de metal argintiu curge pe mii de filiere din gurile de foc ale uneia dintre cele mai moderne cetăți industriale din țară. E aluminiul, metalul care de câteva decenii a dezlănțuit ofensiva împotriva oțelului, cucerind poziții tot mai puternice în această aprigă competiție. Ca să-i smulgă tainele, o mână de oameni au izbutit să acumuleze, în numai câțiva ani, o valoroasă experiență.

rienta ALRO

de Nicolae RĂDULESCU
 Fotografii de S. STEINER

- Printre cei dinții în cronica uzinei.
- Sentimentul care te îndeamnă să dai tot ce-ți stă în putință.
- Experimentul ideal, o școală cu anticipație.
- Împotriva prețului ridicat al utilajelor de schimb.
- Au mai rămas consumurile specifice.

Amănuntul pitoresc desprins din însemnările unor călători care și-au încercat cîndva condeiul zugrăvind, bunăoară, «streața obosită a vechilor felinare gîrbove» (N. Iorga) pe sub ale căror lumini anemice își purtau pașii, noaptea, călătorii ce descindeau în gara Slatina e un amănunt absolut de prisos în cronica contemporană a orașului. Dacă de la o vreme a mai fost scos din arhive, o dată, de două ori, el n-a avut alt rost decît să satisfacă predilecția pentru contraste a unor reporteri. Orașul e realmente altul. Străzile vechi, casele vechi la care s-ar putea referi, să zicem, amatorul de istorie pornit pe urmele lui Tudor Vladimirescu, nu-l mai reprezintă. Slatina «s-a mutat» în cartiere noi, cu adrese compuse dintr-un număr de bloc și de apartament.

În apropiere, uzina de aluminiu, înălțîndu-se în cîmpie (dar cine mai știe că locul era numit Cireașovul din Deal sau Pîrlita, pe vremea cînd făcea parte din vechea moșie domnească a Brîncovenilor și era dat în folosința minărilor Strihareț și Clocociov?), compune o replică pe măsură la imaginea orașului nou.

Acesta este «cadrul fizic» în care s-a constituit experiența ALRO.

★

Un lung șir de nume s-ar cuveni să fie consemnat mai întîi. În ordine alfabetică, Dumitru Antonescu ar putea fi primul. Montor renumit, cu experiența mai multor șantiere mari, e cel care a condus lucrările de betonare la secția de electroliză. Gheorghe Buzatu și Ion Circa s-au evidențiat la construcția castelului de apă. Cornel Aldea, Ion Chiriță, Ilie Georgescu, Alexandru Te-

odorescu fac parte din «detașamentul unu» al metalurgiștilor slătineni, ei fiind prezenți la demarajul primelor cuve de electroliză — eveniment care a avut loc în urmă cu un an și jumătate. Gheorghe Rădulescu e operatorul care a pus în funcțiune pentru prima dată instalațiile automate ale turnului de pastă. Numele altor operatori metalurgiști, tehnicieni, ingineri ar putea fi consemnate în continuare în legătură cu fiecare din succesele înregistrate la uzina metalului alb de pe malul Oltului.

Deși se caracterizează printr-un înalt grad de automatizare și mecanizare și, prin urmare, e pusă în mișcare de un personal redus, uzina de la Slatina are în colectivul ei zeci de specialiști cu înaltă calificare. Cum a fost posibilă formarea lor în răstimpul atît de scurt în care s-a constituit metalurgia aluminiului în țara noastră?

Adresăm această întrebare inginerului Constantin Deutsch.

— Nu cred că trebuie să fii un sentimental ca să spui: Aici am bătut și eu un cui, prin urmare mă leagă ceva trainic de casa asta. Sentimentul la care mă refer aș zice că nu poate lipsi și nu lipsește niciodată cînd omul, hotărît să se realizeze într-o acțiune, dă totul, tot ce îi stă în putință să dea.

Să luăm de pildă câțiva dintre inginerii noștri. Nu voi da nume de la început. Voi spune numai că un grup aflat actualmente în uzină e format din foști colegi de facultate. Cum se vor fi destășurat faptele atunci, cînd din tot ce se vede aici nu exista decît o idee de proiectant?

Firește, n-a fost vorba să se recruteze pentru Slatina specialiștii în aluminiu din țară, pentru simplul motiv

«Agregatele complexe, cu comenzi în întregime mecanizate, permit intervenții rapide la cuvele de electroliză. Angajîndu-se să reducă numărul și durata defecțiunilor la electroliză, operatorii care le dirijează vor obține în acest an o reducere a consumului de anodi cu 30 kilograme pe tona de aluminiu pur.

că nu existau astfel de specialiști. Dar ingineri care au lucrat în domenii înrudite, oameni cu o anumită experiență, cu o anumită aplicație pentru electro-metalurgia existau. Dacă s-au întîlnit

o dată, foștii colegi s-au convins unii pe alții: «Hai măi, voi nu veniți acolo?» Și unii au venit. Tovarășul Ion Lițescu e printre cei mai vechi. Alfred Kathrein, de asemenea. Mi-aș permite să mă

● Deși în natură se găsește sub forma a numeroși compuși și este, ca grad de răspindire în scoarța terestră, al treilea element (după oxigen și siliciu) aluminiul se extrage astăzi, pe scară industrială, aproape exclusiv din bauxită. Aceasta își datorează numele unei mici localități de pe coasta mediteraneană a Franței, Le Baux, centrul unei regiuni cu bogate zăcăminte de minereuri de aluminiu.

● Oxidul natural al aluminiului — corindonul — este a doua substanță, după diamant, pe scara durității lor. Are anumite varietăți transparente care sînt socotite pietre prețioase: rubinul (de culoare roșie), topazul oriental (galben), ametistul (violet roșcat), safirul (albastru deschis), smaldul oriental (verde) etc. O rocă cu conținut de corindon, șmirghelul, se întrebuințează la fabricarea pietrelor de polizor și ca praf abraziv.

● Cînd se vor epuiza rezervele de bauxită (ceea ce, bineînțeles, nu e o problemă a viitorului apropiat) omenirea va extrage aluminiu din caolin. O metodă corespunzătoare, destul de economică totuși foarte greu de aplicat deocamdată pe scară industrială, a fost încercată încă în urmă cu 15-20 de ani. Caolinul e un silicat de aluminiu hidratat, iar argila — o varietate a lui, impură. Poate că la un moment dat vom extrage aluminiu și din argilă. Și de ce nu?

● Ca să obțină aluminiu pur din bauxită chimiștii din prima jumătate a veacului trecut au avut nevoie de peste 30 de ani de cercetări intense. Abia în 1855 chimistul Sainte-Claire Déville a prezentat, la expoziția de la Paris, o bară confecționată din metalul numit pe atunci «argint de lut» — aluminiu. Deși era foarte scump și nu lăsase să i se întrevadă toate posibilitățile de utilizare, noul material a impresionat de la început pe specialiști; ei s-au grăbit să-i acorde calificativul de metal al viitorului, pe care pînă azi evoluția științei și tehnicii nu l-a dezmințit.

● În 1900 s-a produs pe glob o cantitate de 7 000 tone de aluminiu pur. 39 de ani mai tîrziu producția mondială a ajuns la 688 000 tone anual, pentru ca în 1959 să fie de 3 590 000 tone iar în 1965 să depășească 5 000 000 tone. Precum se vede, «ofensiva» este de-a dreptul spectaculoasă. Aplicațiile aluminiului în tehnică sînt cu mult mai numeroase decît ale oricărui alt metal. Doi «consumatori» rămîn totuși pe primul loc. Aceștia sînt: automobilul și avionul.

semnalez și eu între componenții acestui nucleu incipient.

Ce a făcut ca munca noastră să fie încă de la început captivantă, atrăgătoare? Profilul uzinei care, așa cum rezultă din proiecte, reprezintă ultimul cuvînt al tehnicii mondiale. Un experiment ideal a fost operat, probabil, de fiecare din noi. Fără să aibă la dispoziție mașini și instalații reale ci doar datele de proiect, specialiștii noștri și-au propus să cunoască uzina. Și chiar dacă n-au izbutit întru totul în această etapă, mai tîrziu, cînd au luat parte directă la montaj, cunoștințele lor s-au combinat într-o experiență veritabilă. Asta referitor la ingineri. Dar operatorii uzinei, în mare parte foști agricultori, adică oameni nedepriși cu disciplina industrială, cu stilul de muncă și cu specificul muncii industriale? Același lucru. Școala de calificare, practica pe șantier, la montaj, specializarea. Integrați toate acestea într-o idee unitară și veți avea răspunsul la întrebarea de la care am pornit.

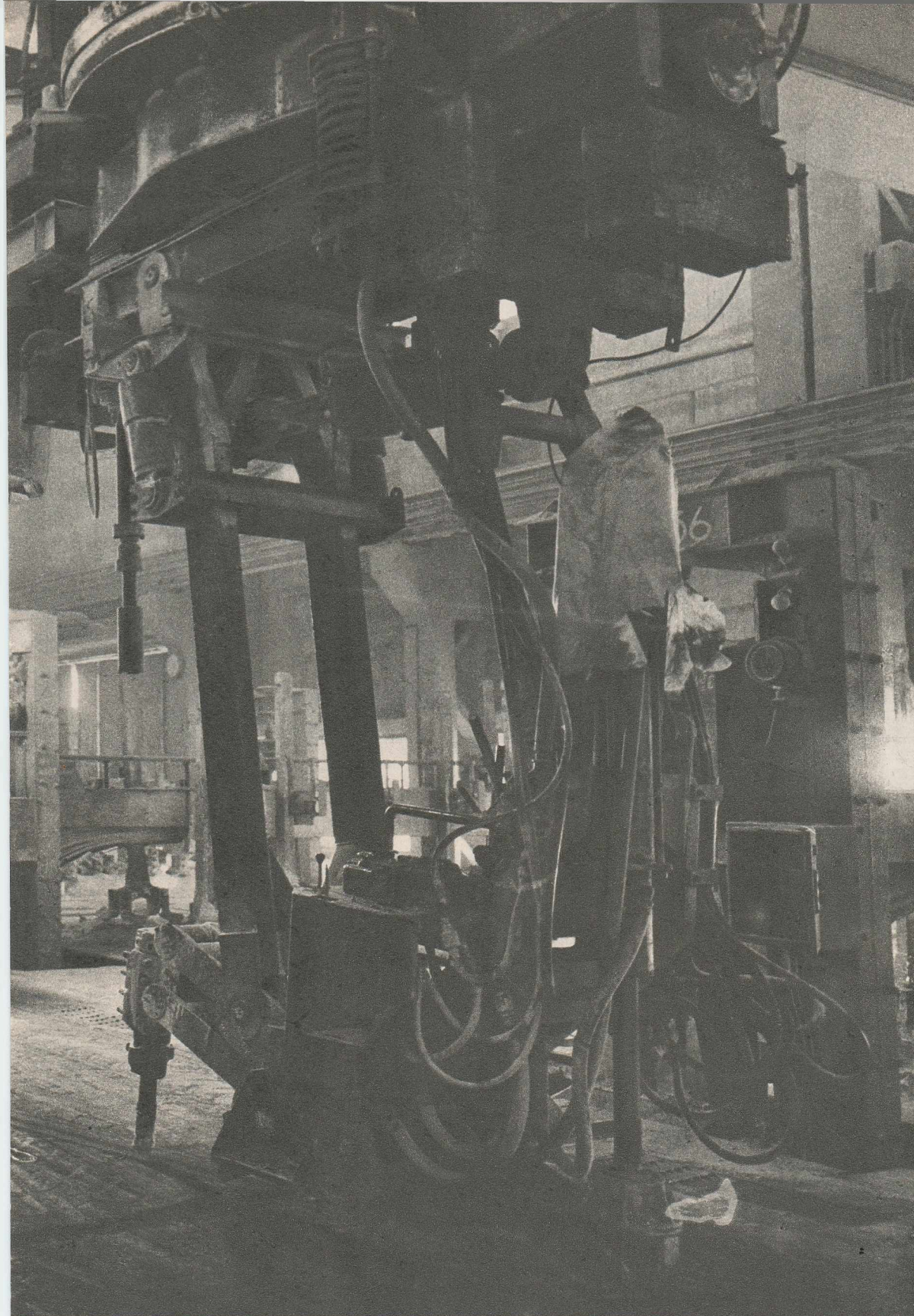
★

Aluminiul e un metal capricios. Se obține prin electroliza aluminei dizolvate în criolită topită. Datorită criolitei (o fluorură de aluminiu și de sodiu) care ia parte la acest proces, din reacție rezultă fluor. În contact cu umiditatea din atmosferă se formează apoi acid fluorhidric. Acesta este un înverșunat dușman al oțelurilor. Piesele mașinilor, sub acțiunea de durată a acidului fluorhidric, își modifică rețeaua cristalină devenind spongioase, friabile. Pe de altă parte praful de alumina e abraziv, accelerează uzura pieselor în mișcare. Aluminiul topit manifestă și el o agresivitate considerabilă, distrugînd vasele de oțel cu care vine în contact. Așadar, o problemă importantă în uzina de la Slatina este înlocuirea părților de utilaje uzate, procurarea lor.

«Piesele și utilajele de schimb din

import sînt scumpe — și-au spus specialiștii uzinei. Va trebui să le producem noi înșine». Primul pas l-a făcut grupa de proiectare. Măsurători, schițe, analize, precizarea structurii metalografice, a formei etc., adică cunoașterea exactă a tuturor reperelor ce trebuiau să fie înlocuite la un moment dat a intrat în atribuția acesteia. Într-un timp scurt s-a acumulat documentația necesară confecționării multor piese din categoria celor supuse la uzuri mari. Primele încercări de execuție n-au dat însă rezultate prea bune. Dar experimentările și încercările ulterioare au făcut ca, încet-încet, produsele obținute să se apropie calitativ de cele livrate de furnizorii de peste hotare. De exemplu, o serie de piese foarte importante de la ciocanele de spart crusta de electroliză au fost realizate în colaborare cu uzinele «Independența»-Sibiu. Anumite pompe ce figurau pe fișele de import se produc acum în țară.

Se recoltează aluminiu topit din cuvele de electroliză. Operația este mecanizată în întregime.

● Despre bauxita din Munții Bihorului s-a vorbit pentru prima oară într-o lucrare științifică, în 1904. Până atunci minereul fusese desconsiderat, deoarece micilor producători de var din partea locului nu le era de folos iar altă întrebuințare nu i se dăduse încă. La lucrările miniere bauxita era socotită «steril» și aruncată în halda rocilor fără valoare.

● În timpul primului război mondial au fost extrase cantități destul de mari de bauxită din Munții Apuseni. Minerul a fost prelucrat în Germania. Despre o industrie producătoare de aluminiu în țara noastră însă nu putea fi vorba. Abia prin 1928 doi specialiști români, O. Protescu și E. Zamfirescu, au atras atenția în mod serios asupra avantajelor economice pe care le-ar prezenta prelucrarea rezervelor de minereuri de aluminiu din această zonă. Lucrările lor «Zăcămintele de bauxită din regiunea Sohodol-Vidra» și «Contribuțiuni la studiul bauxitelor din România» au fost tipărite de către Institutul geologic între anii 1928 și 1931, în seria de publicații «Studii tehnice și economice».

● Un proiect (rămas nerealizat) elaborat în a doua jumătate a deceniului al III-lea (1927-1928) prevedea construirea unui complex de prelucrare a aluminiului în Munții Apuseni. Printre obiectivele proiectului se afla o uzină hidroelectrică la Reșești, de 30 000 CP, care ar fi furnizat energia necesară prelucrării zilnice a 10 vagoane de bauxită (cam 25 000 kilograme de aluminiu pe zi).

● Mulță vreme după aceea bauxita din Munții Apuseni a continuat să fie dată uitării. O cantitate neglijabilă se exploata totuși. Era utilizată însă la producerea... cimentului, de către fabrica de la Fieni. Metalurgia aluminiului în țara noastră rămânea în continuare un proiect de viitor.

● În 1942, la Tirnăveni, s-au produs vreo 60 tone de aluminiu prin electroliza aluminei într-o instalație provizorie. Încercarea, neeconomică, a fost abandonată în scurtă vreme. A urmat un proiect de amenajare a unei uzine de alumina la Sebeș-Alba și a unei uzine de aluminiu la Tirnăveni. Și acest proiect a rămas nerealizat.

● Ziua în care industria aluminiului în țara noastră a primit «certificatul de existență» este miercuri, 30 iunie 1965. În această zi, la orele 17.15 ora București, a fost recoltată prima șarjă de aluminiu pur la Uzina de aluminiu de la Slatina.

★

Între consumurile specifice pe un loc important se află consumul de anodi. Aceștia se fabrică în uzină. Procesul e automatizat, dar calitatea anozilor — de care depind, la rândul-le, calitatea aluminiului extras, consumul de curent etc. — n-a fost satisfăcătoare de la început. Și astăzi la Slatina se primesc două sorturi de cocs și rezultă trei tipuri diferite de anodi. E adevărat că pe parcurs calitatea acestora a fost îmbunătățită. Dar se mai produc discontinuități pe fluxul fabricării anozilor, iar rezultatele nu sînt încă cele mai bune. Mai întîi sub raport tehnic. Apoi economic. Fiindcă față de consumul proiectat de 480 kg anodi pe tona de aluminiu pur se realizează cu aproape 15 la sută mai mult.

Deși încă nu s-a soluționat definitiv, problema aceasta se prezintă astăzi cu totul altfel decît în primele luni de funcționare a uzinei. Furnizorii de materii prime au început să respecte

Controlul curent al calității producției la Uzina de aluminiu de la Slatina. Se lucrează, între altele, cu o serie de aparate optice și electronice de o extremă precizie. În fotografie: se efectuează o probă metalografică pentru stabilirea caracteristicilor de bază ale unei noi șarje de aluminiu.

● Proportțiile Uzinei de aluminiu de la Slatina, a cărei construcție a durat aproximativ doi ani, în prima etapă (capacitatea maximă, după proiect, 50 000 tone anual) pot fi caracterizate în linii mari cu ajutorul următoarelor cifre: 800 000 mc pământ deplasat pentru terasamente, 120 000 mc beton «pus în operă», 25 000 tone construcții metalice, 10 000 aparate de măsură și control. Lucrările de extindere ce se desfășoară din plin vor permite mărirea capacității proiectate la 75 000 tone aluminiu pur pe an, în 1969.

● Din evenimentele ulterioare dării în funcțiune a uzinei de pe malul Oltului: — miercuri, 28 VII 1965, la Uzinele de tractoare din Brașov s-a turnat pentru prima dată o piesă din aluminiu produs la Slatina. Probele au dat rezultate foarte bune, deci primul examen a fost trecut cu succes;

— 15 X 1965. 42 cuve din cea de-a doua hală de electroliză a uzinei produceau aluminiu;

— 22 II 1966. Primele tone de siluminiu — aliaj de aluminiu și siliciu — au fost înregistrate la recepție;

— 24 II 1966. În portul Constanța, cargoul «Aliot», sub pavilion vest-german, încărcat cu 1 500 tone de aluminiu românesc în blocuri, era gata de plecare în cursă. Destinația transportului: porturile Londra și Anvers. Scurt timp după această dată, pe adresa întreprinderii «Metalimport» din București au sosit scrisori expediate de specialiști unor firme de peste hotare care confirmau calitatea foarte bună a metalului produs la Slatina;

— 7 III 1966. Ultimul grup de 10 cuve din a doua hală de electroliză a intrat în producție. Începând de la această dată uzina slătineană lucrează cu 328 cuve în funcțiune;

— 11 III 1966. Uzina a produs peste plan, de la începutul anului, 211 tone de aluminiu; puritatea metalului — 99,5%. Faptul conferă aluminiului de la Slatina calitate comparabilă cu producția celor mai renumite uzine similare din lume. Cantitatea livrată la export pînă la această dată: 4 000 tone de aluminiu;

— 27 IV 1966. Realizînd cea de-a 485-a tonă de aluminiu turnat peste plan, uzina a produs cu 12 la sută mai mult decît prevedea graficul de realizare a indicatorilor proiectați pentru etapa respectivă;

— 14 XI 1966. Uzina de aluminiu din Slatina produce la parametri tehnico-economici proiectați, performanță realizată cu aproape un an mai devreme decît fusese prevăzut;

— 4 III 1967. Colectivul uzinei a primit Steagul roșu și Diploma de întreprindere fruntașă pe ramura petrochimie în întrecerea socialistă ce s-a desfășurat în anul precedent. Cu acest prilej s-au amintit realizările obținute în anul 1966: producția globală și producția marfă au fost realizate în proporție de 106,2 la sută; peste 3 000 tone aluminiu pentru export au fost produse peste prevederile planului; creșterea productivității muncii a atins cifra de 8,2 la sută.

La capătul unui îndelungat proces industrial aluminiul lichid este transformat în lingouri. Agregatul care face această operație este supravegheat de un singur operator.

Popas pe filiera transformării aluminiului în sîrmă. Prezența omului nu este necesară decît, cel mult, în calitate de supraveghetor.

caracteristicile proiectate ale produse lor. Între aceștia se numără Rafinaria nr. 10 din orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, uzina «Victoria» din Călan, Combinatul siderurgic de la Hunedoara. Serviciile de cercetare ale unităților amintite efectuează lucrări pentru stabilirea celor mai indicate tehnologii de lucru.

Cu alte cuvinte experiența ALRO cucerește tot mai mult teren.

★

După un an, un an și jumătate de funcționare, cuvele de electroliză încep să obosească. Se zice că au împlinit vîrsta critică. Ele trebuie reparate. Cum era mai bine să se dirijeze desfășurarea respectivelor operații?

Experiență și-a spus cuvîntul și în acest caz. 50-60 de oameni, specializați în prealabil, au constituit factorul cheie în organizarea acestor lucrări (trebuie precizat că reparațiile cuvelor de electroliză au început abia de curînd. Intervalul de timp în care au funcționat fără întrerupere a fost folosit pentru instruirea echipelor de reparație). Ca să nu se stînjenească unii pe alții, să poată lucra repede și bine, oamenii «atacă» cuvele «în cascadă». Vine o primă echipă și demontează. În urma lor vin cei care sparg crusta. Următorii sînt șamotorii etc. După 2-3 cuve astfel luate în primire, se realizează un lanț continuu care parcurge ritmic și repede etapele prevăzute în tehnologia de reparație.

Dar cum se stabilește care sînt cuvele ajunse la vîrsta critică?

În cele două hale de electroliză ale uzinei — fiecare avînd o lungime de peste 500 metri — se ține evidența caracteristicilor producției de aluminiu în fiecare moment. Orice «simptom» îngrijorător apare semnalat pe o fișă. Acționînd repede, operatorii au posibilitatea să remedieze la timp orice defecțiune. Așa se face că puritatea metalului obținut a depășit procentul de 95 la sută indicat de tehnologie, ajungînd să depășească 98 la sută, ceea ce conferă producției acestei uzine calitate apreciabile.

S-ar putea spune că experiența ALRO este de acum constituită, că nu mai e nimic de cîștigat în această privință? Firește că nu. Consumurile de săruri de fluor și de curent electric sînt încă mai ridicate față de indicatorii proiectați. Recent intensitatea curentului la electroliză a fost ridicată la 63 000 amperi. Faptul permite o mai rațională utilizare a curentului electric, ceea ce e deosebit de important în această uzină care e unul din cei mai mari consumatori de energie din țară (un oraș de mărirea Bucureștiului ar putea fi alimentat foarte bine cu curentul electric ce se consumă aici). Mai trebuiau rezolvate o serie de alte probleme tehnico-organizatorice, cum ar fi reducerea consumului de alumina și de anozii. În proiectul de măsuri elaborat cu prilejul discutării cifrelor de plan pe anul în curs se reflectă și alte deziderate a căror îndeplinire permite ridicarea la un înalt nivel a activității economice a uzinei. Printre altele este prevăzută colaborarea mai strînsă cu institutele de cercetări specializate, cu Consiliul Național al Cercetării Științifice, ceea ce va duce într-un timp scurt la obținerea soluțiilor optime pentru o serie de probleme încă ne-rezolvate.

★

Așadar, metalurgia aluminiului, ramură industrială care are în România o vîrstă de numai un an și jumătate, a pășit în viitor cu pași siguri. Rezervele de materii prime din Munții Apuseni au astăzi condiții optime de valorificare superioară. Noile uzine create în rețeaua aluminiului românesc — Uzina de preparare de la Dobrești, Uzina de alumina de la Oradea, Uzina de aluminiu de la Slatina — sînt etapele unui proces de o mare importanță practică și economică. Metalurgiștii slătineni au creat premisele pentru o activitate de maximă eficiență economică. Acestea pot fi cuprinse într-un singur cuvînt: experiență.

E experiența bogată a aluminiului românesc — experiența ALRO.

două mari obstacole în calea descoperirii complotului: f.b.i. și c.i.a.

Declarațiile procurorului Jim Garrison din New Orleans și îndeosebi afirmația lui că «asasinarea președintelui Kennedy a fost rezultatul unui complot» au stîrnit vîlvă în S.U.A. și în lumea întreagă.

N-au trecut nici 48 de ore de la această declarație și David Ferrie, unul din cei la care făcuse aluzie procurorul, a fost găsit mort în apartamentul său din New Orleans. În ziua următoare, un alt om «care știa ceva» — David Lewis — a dispărut din oraș. El participase în 1963 la o anchetă privind legăturile lui Oswald cu poliția din New Orleans.

În acest oraș situat la vărsarea lui Mississippi s-a născut la 18 octombrie 1939 Lee Harvey Oswald. Din peregrinările sale prin diferite orașe americane sau țări străine el a revenit deseori în New Orleans, iar de la sfîrșitul lui aprilie pînă la sfîrșitul lui septembrie 1963 a locuit cu familia în acest oraș.

Comisia Warren n-a avut curiozitatea să cerceteze activitățile și legăturile lui Oswald din acea perioadă, deși existau numeroase indicii că ele erau cel puțin suspecte. Este de ajuns să ne referim la faptul că Oswald a încercat să înființeze acolo o filială a organizației «Fair Play for Cuba», să închirieze în acest scop un birou și a tipărit pe socoteala lui carnetele de membri pe care le-a completat și împărțit în oraș. De unde avea bani? — ținînd seama

că cea mai mare parte din timp a fost șomer. Cine l-a determinat să acționeze în această direcție? — ținînd seama că conducerea organizației a refuzat să-i încredințeze vreo sarcină și să autorizeze crearea unei filiale în New Orleans.

Comisia Warren nu era curioasă, deoarece ea s-a condus în mod neabătut după două directive: evitarea oricărei investigații care ar fi putut duce la descoperirea unei conspirații și ignorarea oricărei dovezi care demonstra legături ale lui Oswald sau Jack Ruby cu F.B.I. și C.I.A.

Or, tocmai aici pare a fi cheia problemei. Desigur, aceasta nu înseamnă că cele două agenții guvernamentale ar fi implicate în pregătirea asasinatului; există însă destule dovezi că actorii principali ai dramei de la Dallas au făcut parte într-un fel sau altul din păienjenișul lor secret. Hotărîrea acestor agenții atotputernice de a nu permite în nici un caz dezvăluirea legăturilor lor compromițătoare cu Oswald și Ruby poate să explice mai bine decît orice repeziciunea și eficiența cu care sînt lichidați cei «care știu ceva», fără ca aceste operațiuni criminale să aibă vreo consecință judiciară și fără ca... să lase urme.

Publicăm astăzi din cartea lui Mark Lane «Judecată pripită» alte două capitole: primul privind legăturile lui Oswald cu F.B.I., al doilea privind rolul lui Jack Ruby într-o operațiune tip C.I.A.

Cartea congressmanului Ford «Portrait of the Assassin» începe astfel:

Comisia care investighează asasinarea președintelui Kennedy abia se intrunise și își fixase metodele de lucru, cînd s-a găsit în fața unei probleme uluitoare. Miercuri 22 ianuarie, membrii Comisiei au fost convocați grabnic la o ședință extraordinară de către președintele ei. Dl. J. Lee Rankin, noul consilier general al Comisiei, primise un telefon din Texas. Apelantul era dl. Waggoner Carr, procurorul general al Texasului. Informația consta în aceea că F.B.I. avea un «agent acoperit» și că acesta nu era altul decît Lee Harvey Oswald, asasinul prezumtiv al președintelui Kennedy.

Ziarele publicaseră anterior niște articole neînsemnate care făceau speculații în legătură cu apartenența lui Oswald la vreuna din agențiile secrete ale S.U.A. Doamna Marguerite Oswald declarase că fiul ei avea legături cu C.I.A. sau cu Departamentul de Stat. Dar de data aceasta alarma fusese dată de către o înaltă oficialitate, iar procurorul districțului Dallas, dl. Henry Wade, care de asemenea raportase existența unui asemenea zvon, fusese el însuși un om al F.B.I.

Membrii Comisiei au avut prima dovadă a seriozității informației lui Carr cînd s-au întîlnit în ședința extraordinară din după-amiaza zilei de 22 ianuarie. Fiecare primise un mesaj urgent să se

prezinte la ora 17,30 la sediul Comisiei, în clădirea veteranilor de război. Ora lîrzie și darea peste cap a programului de lucru al fiecăruia contribuiau la crearea unei atmosfere de tensiune.

J. Lee Rankin, consilierul general al Comisiei, a adus la cunoștința membrilor surprinzătoarea informație. S-au schimbat priviri uimite.

Ședința care a urmat a durat pînă după ora șapte. Nu-mi amintesc să mai fi participat la o întrunire atît de încordată.

Comisia a hotărît să ceară procurorului general al Texasului, procurorului Wade și oricărei persoane oficiale din Dallas care avea cunoștință de aceste fapte, să vină imediat la Washington și să relateze în secret ceea ce știau. Nu trebuia să se facă nici un fel de publicitate.

Oficialitățile din Texas au venit în capitală într-un incognito desăvîrșit. S-au întîlnit cu Lee Rankin și cu alți consilieri și le-au spus ce știau. Ei au declarat că Lee Oswald fusese într-adevăr în serviciul F.B.I., că purta ca agent acoperit numărul 179, că se afla, începînd din septembrie 1962, pe statele de plată ale F.B.I. cu suma de 200 de dolari pe lună și că în ziua în care fusese arestat în cinematograful Texas, după ce-l împușcase pe polițistul J.D. Tippit, numele lui continua să figureze în aceste state. Oficialitățile s-au înapoiat la Dallas

vineri 24 ianuarie. Prezența lor la Washington nu fusese cunoscută presei sau publicului.

Modul în care Comisia a cercetat problema apartenenței lui Oswald la F.B.I. este semnificativ pentru felul în care ea înțelege să-și îndeplinească misiunea și revelator pentru felul în care concepe să-și ducă la capăt mandatul. Ford a exprimat același punct de vedere: «Problema stabilirii modului în care trebuia tratat zvonul potrivit căruia Oswald avea legături cu F.B.I. a constituit astfel un test privind capacitatea Comisiei de a-și îndeplini misiunea».

Congressmanul a vorbit despre «dilema» în care se afla Comisia în cercetarea respectivei informații. Acesta este cuvîntul potrivit, deoarece Comisia avea două responsabilități, care în anumite ocazii se puteau ciocni între ele. Scopul ei definit era de a afla, a aprecia și a raporta faptele; dar ea avea de asemenea obligația de a servi interesele naționale — de a veghea ca națiunea să nu fie divizată și ca instituțiile americane să rămîna intacte.

Responsabilitatea Comisiei în privința menținerii încrederii publice în instituțiile americane a pus în umbră mandatul ei de a afla și raporta faptele; acesta este conflictul care stătea la baza dilemei în care se găseau Ford

*legături
compromițătoare
și
interese oculte
în păienjenișul
dramei
de la Dallas*

și colegii săi.

Ford a afirmat că Comisia nu va fi «intimidată» de către F.B.I., dar el s-a referit la aceasta ca la «una din cele mai respectabile agenții ale guvernului Statelor Unite». El a vorbit despre «prestigiul» acestei organizații și l-a descris pe Hoover ca fiind «directorul ei aproape legendar». Ford a conchis că Comisia «nu putea acționa într-un mod iresponsabil care ar putea pune în pericol eficacitatea viitoarelor operațiuni ale acestei importante agenții».

Pentru niște politicieni rafinați, angajați în mod curent în audieri privind alocațiile militare sau în alte misiuni asemănătoare, vitale pentru interesul național, asemenea echilibristică nu era dificilă.

Ford a vorbit despre «dificultatea în care s-ar găsi Comisia» în cercetarea «eventualității ca Oswald să fi fost agent al F.B.I.». Potrivit lui Ford, Rankin ar fi declarat: «Avem de-a face cu un zvon murdar, un zvon foarte prost pentru Comisie și foarte dăunător agențiilor implicate. El trebuie să fie lichidat cât mai urgent posibil de către această Comisie».

La 1 ianuarie 1964, un articol prezentat de Ford ca fiind «o importantă dezvoltare» apăruse în *Houston Post*. Semnată Lonnie Hudkins și purtând titlul «Oswald, informator bănuț al S.U.A.», relatarea conținea anumite date privind legăturile lui Oswald cu F.B.I. Rankin a sugerat ca Comisia să-l cheme pe Hudkins și să-l interogheze. Președintele Comisiei a remarcat că Hudkins ar putea refuza să depona mărturie: «S-ar putea ca Hudkins să se folosească de acest drept. Dacă așa se va întâmpla, cred că, după ce am încerca să-i deschidem ochii arătându-i că este în interesul țării să ne dea datele, ne-am putea adresa directorului ziarului încercând să-l convingem să-l determine el pe Hudkins să spună de unde și-a procurat informațiile».

Membrii Comisiei au discutat apoi diferențele căi care ar putea fi urmate în anchetarea lui Hudkins.

Russell: Nu există om în serviciul Guvernului Federal care să ocupe un loc atât de înalt în stîmna poporului american ca J. Edgar Hoover.

Dulles: Este adevărat.

Russell: Desigur, putem obține o depoziție scrisă de la domnul Hoover, pe care s-o punem în dosarele noastre și să ne limităm la aceasta. Dar dacă nu mergem mai departe și nu urmărim problema pînă jos, la Hudkins sau la alții, vor mai rămîne mii de «Toma necredinciosul» care vor gîndi că Oswald era agent al F.B.I. Deci, pentru a limpezi lucrurile, nu-i de ajuns să ai cuvîntul lui Hoover. Personal, aș avea încredere în J. Edgar Hoover.

Dulles: Și eu la fel.

Russell: Dar alții nu s-ar mulțumi cu o simplă declarație luată fără jurămînt, n-ar crede în ea ca în Sfînta Scriptură. Nu se poate deci proceda astfel, concluziile Comisiei nu se pot bizui pe un asemenea material.

Cooper: Aș dori să am părerea d-voastră în legătură cu sugestia mea.

McCloy: Formulează-o încă o dată.

Cooper: Știm că acești oameni (din Texas) au fost aici, așa încît zvonul este oarecum oficial. Nu putem spune că este confirmat de ei, dar nici că ei îl infirmă.

McCloy: Au luat doar cunoștință de el.

Cooper: Așa stînd lucrurile, intrucît avem datoria să vedem ce știe Hudkins în această privință, de unde deține informațiile — sugestia mea este ca noi să facem acest lucru, dar să-l informăm pe domnul Hoover: de unde ne-a venit informația, că trebuie s-o cercetăm, că

o vom cerceta și că vom sta apoi de vorbă cu dînsul în privința ei. Vom vedea apoi dacă sînt lucruri pe care dînsul le cunoștea. Cred că procedînd astfel vom avea o atitudine corectă față de dînsul și vom evita eventualitatea ca el să dezaprobe acțiunea noastră.

McCloy: Ești de acord, John, să ne adresăm lui Hoover sau Departamentului Justiției, sau la C.I.A., lui John McCone, sau subsecretarului Apărării — și el are o agenție de informații — și să-i întrebăm dacă sînt în măsură să ne furnizeze vreo informație care ar putea confirma sau dezminți acest zvon?

Cooper: Nu am nimic de obiectat, dar chiar dacă luăm legătura cu F.B.I. și chiar dacă domnul Hoover face respectiva declarație, cred totuși în virtutea celor afirmate că Hudkins dispune de anumite informații și, indiferent dacă sînt sau nu adevărate, avem totuși datoria să le examinăm.

Warren: Trebuie să abordăm această problemă din ambele unghiuri — și din cel al colportorilor de zvonuri și din cel al F.B.I. Dacă ajungem în impas — n-ai ce-i face — vom vedea noi ce e de făcut. Aceasta este metoda pe care aș prefera-o. Sînt însă probleme în care pot exista păreri diferite. În ceea ce mă privește, sînt gata să iau în considerație orice idee pe care o socotiți bună.

Iată cum a rezumat Ford concluzia acestei ședințe: «Toți șapte au căzut de acord că singurul mod de a proceda era de a se trece la interogarea intensă și temeinică a atîtor martori cîți vor fi necesari, pentru a se clarifica nu numai acest zvon, dar și celelalte».

Referindu-se retrospectiv la activitatea Comisiei, Ford a apreciat-o ca excelentă: «Niciodată o crimă nu a fost atît de temeinic anchetată». Dar orice investigație — chiar și una mai puțin temeinică — efectuată în conformitate cu hotărîrea unanimă de la 22 ianuarie 1964 ar fi necesitat depoziția lui Hudkins, depoziția celui sau a celor de la care Hudkins deținea informația, examinarea dosarelor F.B.I. și depoziția agentului însărcinat cu activitatea oficiului F.B.I. din Dallas, J. Gordon Shanklin.

Hudkins nu s-a aflat însă printre cei 552 de martori ale căror depoziții «au fost prezentate Comisiei» în timpul cercetărilor ei; această sursă a rămas deci necercetată.

Comisia a declarat că a făcut un «control propriu al dosarelor F.B.I. în legătură cu Oswald» și că «a avut acces la dosarul C.I.A. privitor la Oswald», dar nu a produs nici un document în sprijinul acestor declarații.

Valoarea datelor obținute prin examinarea dosarelor puse la dispoziție de cele două agenții secrete putea fi în orice caz limitată, avînd în vedere metodele pe care ambele le folosesc. Rankin a raportat membrilor Comisiei că Wade îi spusese că în perioada cînd lucrase ca agent al F.B.I. plățise informatori și agenți acoperiți în America de Sud și că nici unul din actele care i-au trecut prin mînă nu arăta pe cine plățise. Unul dintre membrii Comisiei era considerabil mai bine informat în această privință decît ceilalți: Dulles, fostul director al C.I.A.

Boggs: Să luăm un caz precis. Aviatorul Powers* era unul din oamenii voștri?

Dulles: Da, dar nu era agent, era angajat.

Boggs: Ar fi fost ușor să se doveadă că era angajat de către C.I.A.?

Dulles: Da; doar semnasem cu el

un contract.

«Problema devenea mult mai complicată — scria Ford — cînd era vorba de un agent acoperit, despre care nu există nici o mențiune scrisă».

Comisia a apreciat că «nu există nimic care să vină în sprijinul speculației că Oswald ar fi fost agent angajat sau informator al F.B.I.», citînd ca argument depoziția lui Hoover, a asistentului acestuia și a trei agenți ai F.B.I.

Fără cartea lui Ford nu am fi știut niciodată de această ședință «încordată» și «secretă», în care Comisia primise «primul șoc». În Raport nu se găsește nici o referire în legătură cu această ședință.

MĂRTURISIRILE DOAMNEI NANCY PERRIN RICH

În Raportul ei Comisia nu a publicat nici un cuvînt din depoziția doamnei Nancy Perrin Rich. Aceasta era însă deosebit de revelatoare și importantă. Doamna Rich a arătat deschis unui consilier al Comisiei că în ultimii doi ani ea dusese o viață aventuroasă și că o parte din acest timp servise la barul Carousel. Din relatările ei despre Ruby se contura un tablou al activităților internaționale ale acestuia și al relațiilor sale cu autoritățile din Dallas — și și poate federale — care diferea în mod net de cel prezentat de către Comisie.

Soțul decedat al doamnei Rich, Robert Perrin, fusese negustor de arme în timpul războiului civil din Spania. Perrin spusese soției sale că «vindea arme și pilota un vas mic». «Cui vindea arme?» — a întrebat consilierul. «Lui Franco, în Spania» — a răspuns doamna Rich.

Ea a arătat că Perrin o părăsise în mai 1962. Avea însă informații că el plecase la Dallas și a apelat la poliția de acolo pentru a încerca să-l găsească. Aproximativ o săptămînă mai tîrziu ea a plecat spre Dallas.

«Imediat ce am ajuns în Dallas, m-am dus, desigur, direct la poliție» — a spus doamna Rich. Un polițist a fost trimis la stația de autobuze să-i aducă bagajul cu mașina poliției. Era ora 3 noaptea și poliția a făcut eforturi să găsească vreun prieten al doamnei Rich, sunînd la cîteva case, iar în cele din urmă i-a găsit o cameră într-o casă de raport din Dallas.

Rich: A doua zi ei au trimis după mine și m-au ajutat să găsesc un serviciu.

Întrebare: Ce înțelegeți prin «ei»?

Rich: Înțeleg poliția din Dallas.

O atitudine atît de binevoitoare demonstrează că Robert Perrin era cunoscut poliției din Dallas. El a sosit la Dallas în iulie 1962 și perechea s-a împăcat.

Doamna Rich căuta un serviciu, pe care întreprinzătoarea poliției din Dallas a ajutat-o să-l găsească. Un detectiv a dus-o pe doamna Rich la Carousel și Ruby a angajat-o. La Carousel doamna Rich a legat cunoștințe și maș-trînse cu ofițeri ai poliției din Dallas. Referindu-se la posibilitatea ca Ruby să fi intrat în subsolul tribunalului la 24 noiembrie, dîndu-se drept reporter, doamna Rich a făcut în mod spontan consilierului următorul comentariu:

Rich: Oricine afirmă așa ceva este sau mincinos sau un prostănac.

Întrebare: De ce?

Rich: Nu se poate închipui ca Jack Ruby să intre la poliția din Dallas și să fie luat drept un reporter de ziar. Așa ceva este exclus.

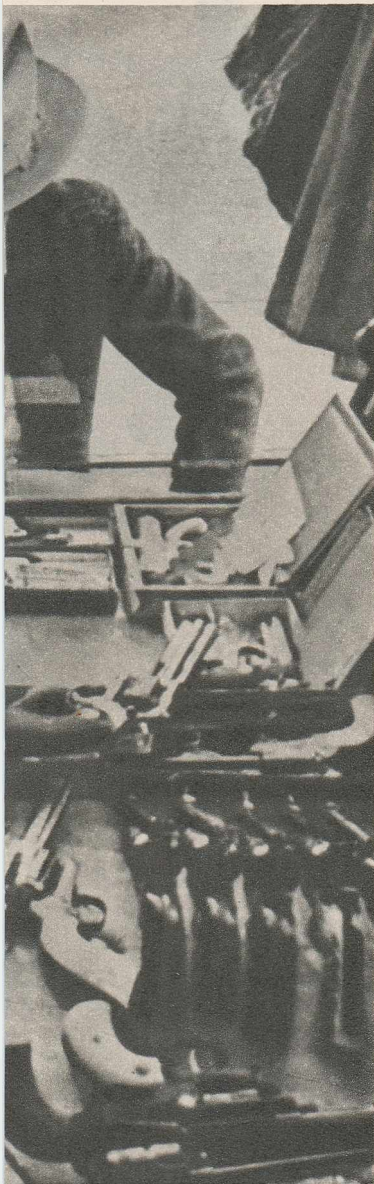
Întrebare: Dar pe ce vă bazați?

Rich: Dumnezeule, dar nu cred că există în Dallas vreun polițist care să

În Dallas, «orașul cu 2 500 de baruri», un pistol Colt costă mai puțin decît o pereche de pantofi. O vitrină tipică cu arme de vînzare din Dallas.

*) Avionul pilotat de el, un «U-2», a fost doborît în timpul unui zbor de spionaj deasupra teritoriului Uniunii Sovietice (n.r.).

Opt zile înainte de asasinarea lui Oswald, Ruby, fotografiat între ouă dintre «angajatele» sale de la arul Carousel.

nu-l fi cunoscut pe Jack Ruby! El își făcea veacul în fapt la poliție. Iar ei — în clubul său. Chiar și poliștii de stradă...

Doamna Rich a relatat consilierului Comisiei de ce a părăsit serviciul de la Carousel.

Intrebare: Vreți să spuneți că Ruby v-a maltratat?

Rich: Vreau să spun că m-a îmbrâncit o dată în bar, făcându-mi vinătăi pe braț, și doar datorită lui Bud King și unuia din dansatori care m-au ținut a scăpat cu viață.

Intrebare: Care a fost motivul incidentului?

Rich: Era nemulțumit de curățenia paharelor de la bar și de încetineala cu care turnam băuturi clienților.

Cea mai uimitoare și alarmantă de poziție oferită de doamna Rich se referă la trei întâlniri secrete la care participase la Dallas.

Rich: La prima întâlnire erau prezente patru persoane. Unul era colonel sau locotenent-colonel, nu-mi amintesc precis. Am uitat chiar dacă era din aviație sau din armata de uscat. Mi se pare că era din armata de uscat. De asemeni, se afla acolo soțul meu, Perrin, eu și un prieten numit Dave — nu-mi amintesc numele său de familie. Dave C...

Intrebare: Erau numai patru persoane prezente?

Rich: Lăsați-mă să lămuresc problema cu Dave. El era barman la clubul University de pe strada Commerce din Dallas. Îl cunoșteam, și ulterior l-a cunoscut și soțul meu. La început nu mi s-a părut nimic neobișnuit. Căutau pe cineva care să piloteze un vas și să cunoască în același timp Cuba, iar soțul meu pretindea că o cunoaște. Dacă e adevărat, nu știu; ceea ce știu e că se pricepea la vase. Ei plănuiau să scoată refugiați din Cuba și să-i aducă la Miami. Mi-am zis, sigur, de ce nu? Era doar vorba de zece mii de dolari!... Era foarte bine.

Intrebare: Să înțeleg din aceasta că împreună cu soțul dv. urma să primiți zece mii de dolari pentru serviciile voastre?

Rich: Da.

Intrebare: Cine i-a spus aceasta?

Rich: Colonelul!

Doamna Rich a descris de asemeni clădirea în care avusese loc întâlnirea, ca și interiorul apartamentului și mobila. I s-au cerut apoi alte amănunte despre întâlnire.

Intrebare: Cred că ați afirmat că v-ați dus acolo noaptea.

Rich: Da.

Intrebare: Cam la ce oră?

Rich: Începea să se întunece, era probabil ora 9.

Intrebare: Vă amintiți cât timp a durat drumul de la locuința dv. și pînă la acel loc?

Rich: Nu. Nu-mi amintesc.

Intrebare: Cum ați ajuns acolo?

Rich: Cu mașina lui Dave. Era și o fată cu el. Ea nu avea însă nici un amestec în toate acestea. O luase cu el pentru a petrece împreună seara aceea. De fapt, cred că ea a rămas în mașină.

Intrebare: Cât timp ați rămas acolo?

Rich: Probabil o jumătate de oră, patruzeci și cinci de minute... Cel mult un ceas!

Intrebare: Despre ce s-a discutat?

Rich: Se cercetau unul pe altul. Eu stăteam și doar ascultam. Urma ca noi să facem rost de un vas, iar colonelul de o serie de alte lucruri care n-au fost însă precizate în acel moment. Și noi urma să luăm — ei tocmai discutau de unde — fugari cubani și să-i aducem pe coastă, la Miami, lucru cu care, vă spun deschis, am fost de acord.

Intrebare: Cu prilejul acelei întâlniri a fost menționată suma de zece mii de dolari?

Rich: Da.

Intrebare: Cine a făcut-o?

Rich: Colonelul. Și părea o sumă exorbitantă pentru așa ceva. Simțeam că miroase a pește, cum se spune la noi.

Intrebare: Apreciați că erau prea mulți bani pentru o asemenea operație?

Rich: Da. Așa consideram.

Intrebare: N-ați exprimat această părere, desigur.

Rich: N-am spus nimic. Am tăcut.

Intrebare: Cum au rămas lucrurile la sfârșitul acelei întâlniri?

Rich: Erau mai mulți oameni implicați și urmau să se adune cu toții la o întâlnire ulterioară, despre care trebuia să fim anunțați.

Doamna Rich a vorbit apoi despre participanții la a doua întâlnire.

Intrebare: A avut loc o altă întâlnire?

Rich: Da.

Intrebare: La câtă vreme după prima?

Rich: Probabil cinci sau șase zile.

Intrebare: În același loc?

Rich: Da.

Intrebare: Era noaptea?

Rich: Da, era noaptea.

Intrebare: Cum ați ajuns atunci acolo?

Rich: Am mers cu mașina noastră și l-am luat pe Dave cu noi.

Intrebare: Bine. Relatează-ne ce s-a întâmplat.

Rich: Când am ajuns, se aflau acolo colonelul și o doamnă între două vârste, cu o figură dură, tăiată parcă în granit, și cu păr cărunt pare-mi-se. Avea o înfățișare bărbătească. Și mai era...

Intrebare: Cunoașteți numele femeii?

Rich: Nu. Au fost rostite nume, dar nu mi le amintesc. Și mai era acolo un tip solid care arăta a luptător.

Intrebare: Ați făcut cunoștință cu el?

Rich: Mi s-a făcut cunoștință cu toți.

Intrebare: Cine se mai afla acolo?

Rich: Colonelul, femeia, tipul de luptător și alți doi care stăteau deoparte, într-un colț; unul dintre ei părea să fie cuban sau în orice caz latino-american. Erau de asemeni Dave, soțul meu și cu mine.

La această întâlnire doamna Rich și soțul ei au fost informați pentru prima oară că vasul pe care urma să-l piloteze Perrin nu avea să fie folosit numai pentru evacuarea fugărilor.

Intrebare: Spuneți-ne ce s-a întâmplat la întâlnire.

Rich: Din câte am putut să-mi dau seama, ceva în planul lor șchiopăta. Și în acel moment am spus: «Să discutăm planurile pînă la capăt înainte ca noi (înțelegînd prin aceasta pe soțul meu și pe mine) să intrăm în această afacere. Vreau să știu în ce ne băgăm!» Atunci a reieșit — senzație! — cum stăteau de fapt lucrurile. Urma să scoatem afară refugiați cubani, dar în același timp să transportăm în Cuba material militar și puști Enfield.

Intrebare: Cine a spus aceasta?

Rich: Cred că cel cu figură de latino-american a spus prima dată acest lucru. Dar colonelul a lămurit lucrurile. Colonelul părea să fie «șeful» și el era acela care conducea discuția.

Intrebare: Era în uniformă?

Rich: Da.

Doamna Rich a descris înfățișarea colonelului, făcînd o legătură între vîrsta sa aproximativă, ținuta lui și faptul că era chel. Potrivit doamnei Rich, colonelul ar fi spus atunci: «Am adus materiale de la bază, în ultimele

trei luni, în vederea acestui scop». Se referea la «echipament militar» și d-na Rich a explicat: «Presupun, după câte am înțeles, că erau arme de foc sau explozive etc.»

Intrebare: A reieșit deci la întâlnire că planul avea două scopuri: unul să introducă arme și celălalt să ia refugiați.

Rich: Da, să facă bani în ambele feluri. Atunci a devenit limpede ca cristalul de ce urma să i se plătească pilotului vasului o sumă atît de mare.

Doamna Rich a cerut pentru această misiune primejdioasă 25 000 de dolari. Ea a spus: «A rămas ca șefii să decidă între ei. În timpul acestei întâlniri am avut șocul vieții mele. Ceea ce șchiopăta în planurile lor era în legătură cu sosirea banilor». Soluția dificultăților a venit în persoana «omului cu geantă», care urma să aducă banii la întâlnire.

Rich: Ședeam acolo. Se aude un ciocănit în ușă și — cine intră? Prietenul meu Jack Ruby. Am rămas stupefiată; puteai să mă doborî și cu un țulg.

Intrebare: Aceasta se întimpla la cea de-a doua întâlnire?

Rich: Da.

Intrebare: Ce v-a făcut să aveți impresia că șchiopăta ceva în privința banilor?

Rich: Doar ceea ce discutau ei. Era vorba, de pildă, ca un grup să meargă în Mexic pentru a aranja treaba cu puștile, «dar nu puteți pleca mine», au spus ei, și alte cuvinte evazive de acest fel care m-au făcut să cred că poate nu aveau bani. Și atunci a intrat Ruby și toată lumea arăta, știți, ușurată — ca atunci cînd apare salvatorul sau ceva de acest gen. Și el s-a uitat la mine, și eu m-am uitat la el și ne-am fixat, dar n-am spus nici un cuvînt. Nu știu dacă l-ați înțeles vreodată pe omul acesta. Are un aer nervos și părea să fie și mai nervos în noaptea aceea. A dat buzna înăuntru iar colonelul s-a grăbit să meargă cu el în bucătărie sau în dormitor, nu știu sigur unde.

Doamna Rich n-a putut urmări tranzacția care a avut loc în cealaltă cameră, dar a spus că «a observat o umflătură destul de mare, cam în locul unde se află portmoneul» cînd Ruby a părăsit camera cu colonelul.

Intrebare: Și ce s-a mai întîmplat?

Rich: Ei bine, au ieșit și s-au întors, și umflătura nu mai era, și amîndoi erau fericiți. Deodată toți păreau fericiți. Impresia mea era deci că Ruby adusese banii.

Intrebare: Afirmi că banii sosiseră.

Rich: Da.

Intrebare: I-ați căpătat?

Rich: Nu. Mai înții trebuiau să-l plătească pe tipul acela de luptător și pe unul dintre latino-americieni, care trebuiau să meargă în Mexic să aranjeze treburile și să plătească puștile. Dintr-o dată — dacă înainte de a veni Ruby nu puteau pleca — imediat ce a plecat Ruby s-au și văzut în avion a doua zi dimineața, cum se spune.

Consilierul a întrebat-o pe doamna Rich: «A arătat Ruby în vreun fel că v-a recunoscut?» Ea a răspuns: «Da, m-a fixat, l-am fixat și eu. Doar atît cît se ne spunem parcă unul altuia: «Ce dracu' cauți tu aici?»

La a treia întâlnire era prezentă și o persoană pe care doamna Rich a recunoscut-o ca fiind din lumea gangsterilor. În acel moment, deși oferta colonelului fusese ridicată la 15 mii de dolari, doamna Rich și soțul ei s-au retras.

Rich: Am mirosit ceva și n-am mai vrut să ne băgăm în această afacere.

Intrebare: Și ce era acel ceva?

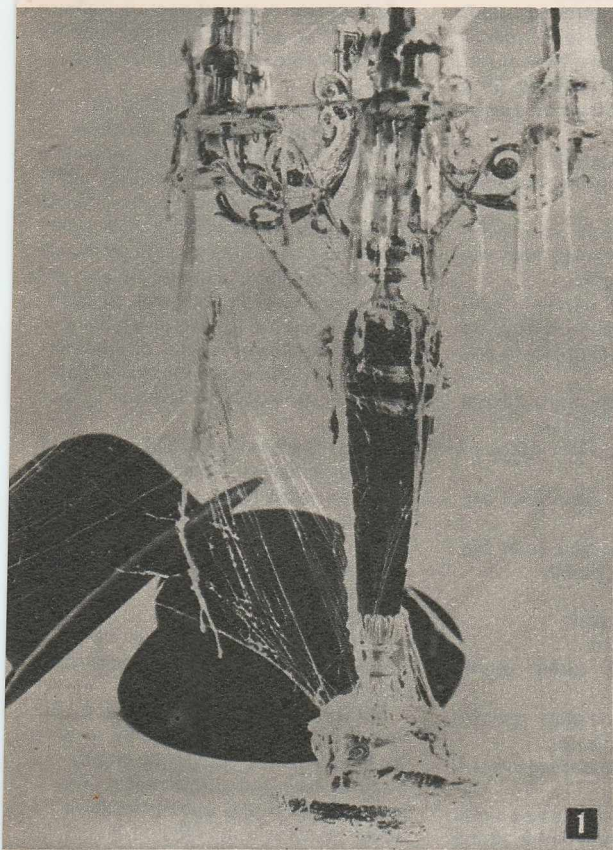
Rich: Mutre de criminali, să zicem.

marginallii la o expoziție

mihailopol:

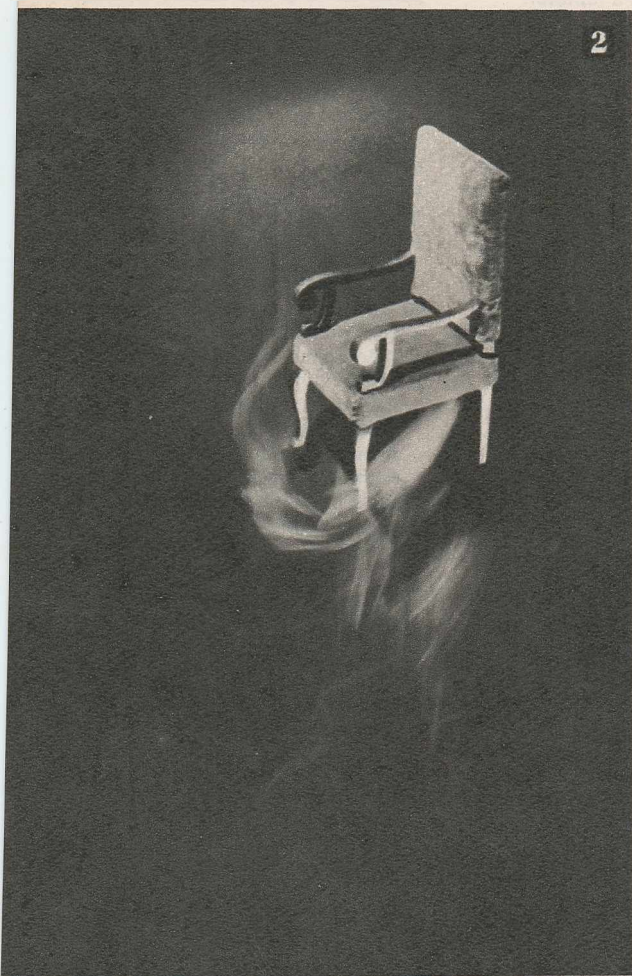
100+1

3

1

- 1) Sfirșitul unui veac.
- 2) Lingușirea (visul unei nopți de vară).
- 3) De veghe în lanul de secară (I.B. Salinger).
- 4) Șuieră vântul sălbatic.
- 5) «Golgota».
- 6) Curs seral în comuna Țibucani.
- 7) Vorba dulce, mult aduce.

2

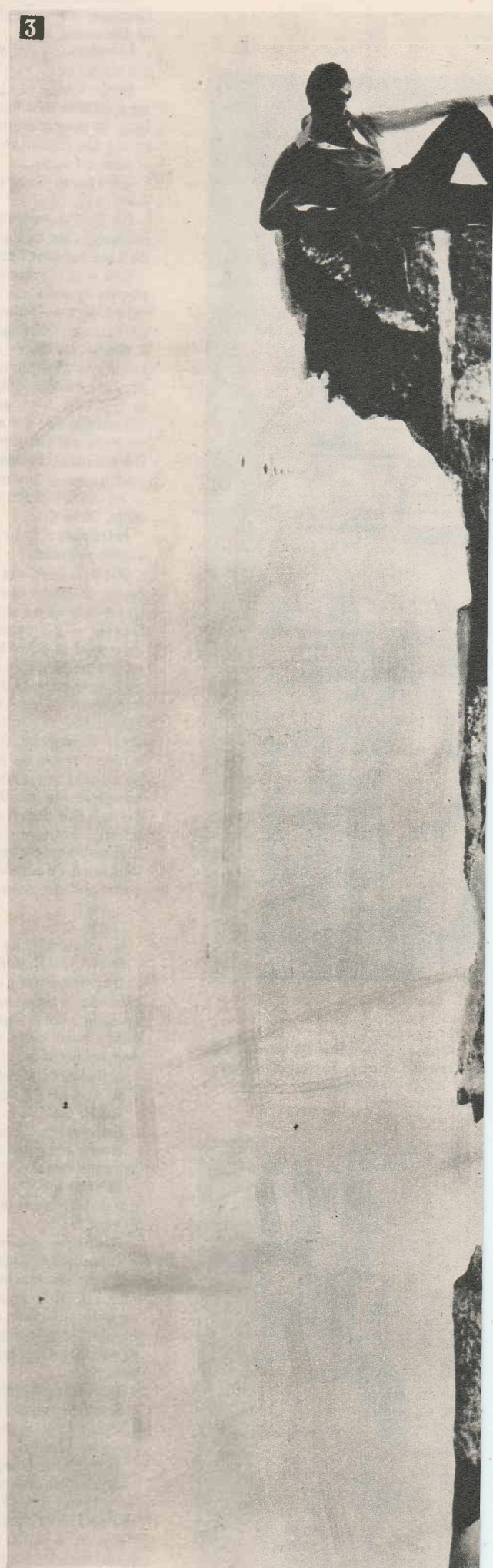
...Pe neașteptate lentilele au început să viseze. Și astfel, într-o zi, în apele de cleștar ale prismelor s-au născut aceste 100+1 poeme optice.

Cu paisprezece ani în urmă, când băiatul acela înalt, blond, deseori morocănos, a pășit pragul redacției, n-am fi bănuț în el vrăjitorul de imagini de azi. Prima lui fotografie publicată a fost o pură întâmplare: se îmbolnăvise un fotoreporter. A fost trimis ucenicul să facă fotografia. Așa a debutat Aurel Mihailopol, aici, în paginile revistei noastre. Ani în șir a cutreierat prin anotimpuri orașele și munții, pământurile bărăganelor și marile șantiere. Din tot ce-a văzut și a memorat o părticică e aici, în această expoziție cu 100 și 1 imagini pline de lirism și adeseori încărcate de ironie.

Mihailopol e cu adevărat un artist al imaginii pentru că sfărâmă barierele clipei și caută semnificații, reflectează, investighează, se întreabă și încearcă să dea un răspuns. Uneori el creează scurte povestiri arătându-ne doar simple obiecte pe care imaginația noastră, fără să vrea, le animă și pe neașteptate ne trezim ascultând, bunăoară, povestea profesorului de la Țibucani venit să țină o prelegere la cursul seral; alții ne proiectează, printr-o comparație neașteptată, în parabolă.

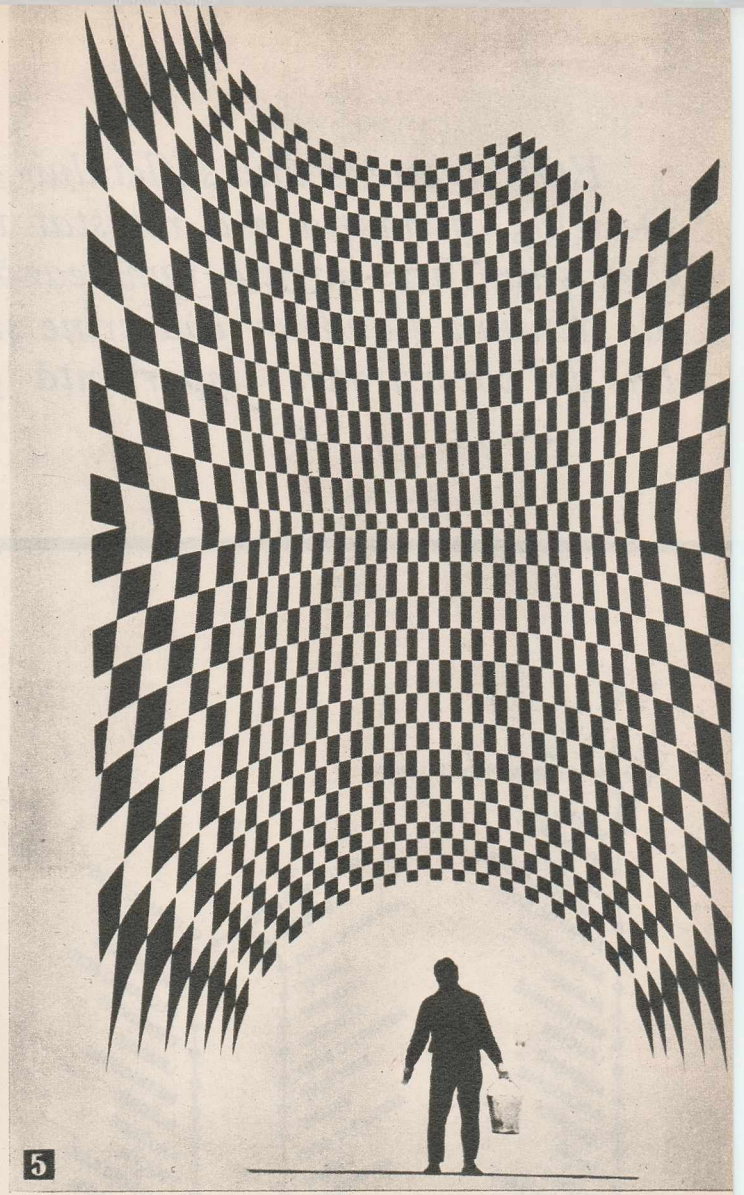
Depășind clipa prea scurtă a instantaneului, fotografia lui a ancorat de multe ori în spațiile mai întinse ale timpului și imaginarului, în lumea metaforei, cadru unde căutarea și realizarea echivalențelor plastice e aproape fără limită. Aici, în acest univers al tuturor posibilităților, s-au născut «Povestea lui Păcală», «Cuvintele și noaptea» sau «De veghe în lanul de secară». Aici, în finiturile metaforei, lentilele aparatelor au început să viseze și s-a născut, în trudă, umilință și răbdare, acest poet care se numește Aurel Mihailopol.

Cornel BOZBICI

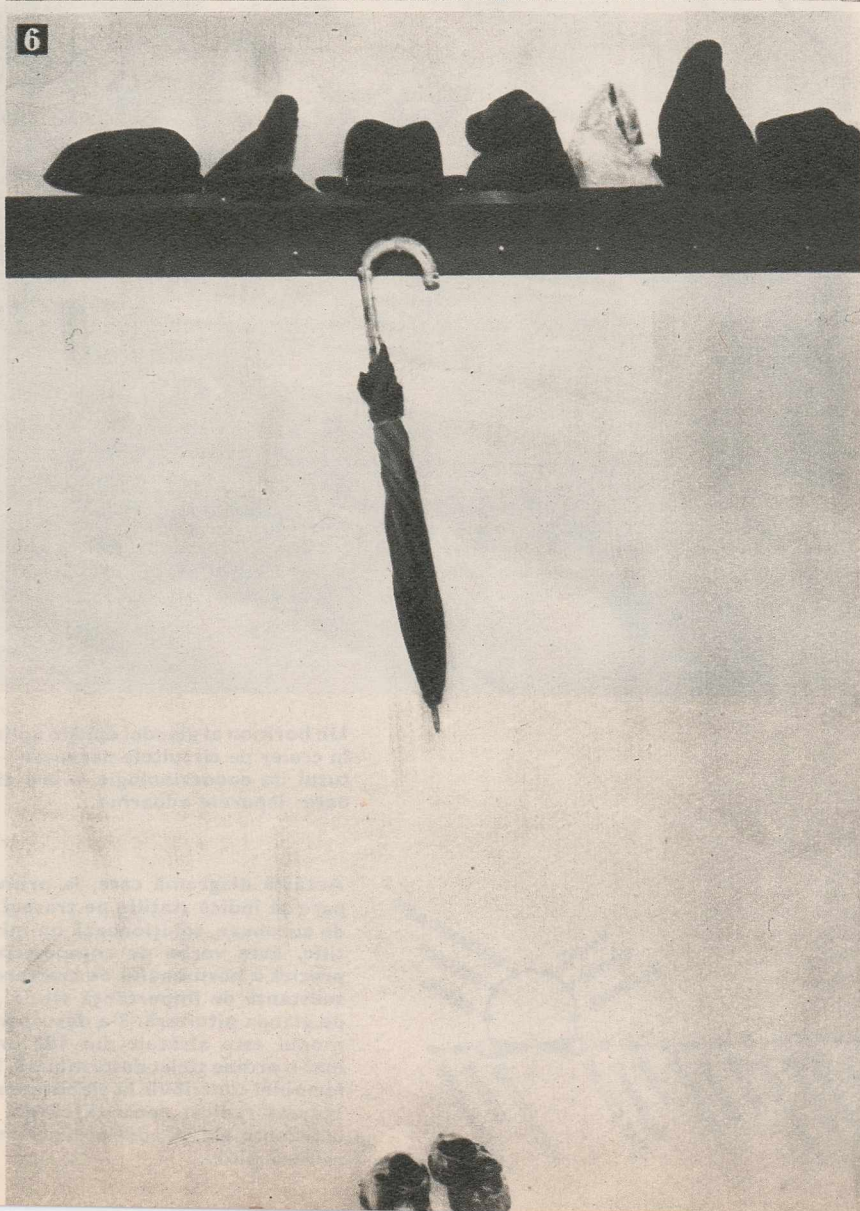

4

5

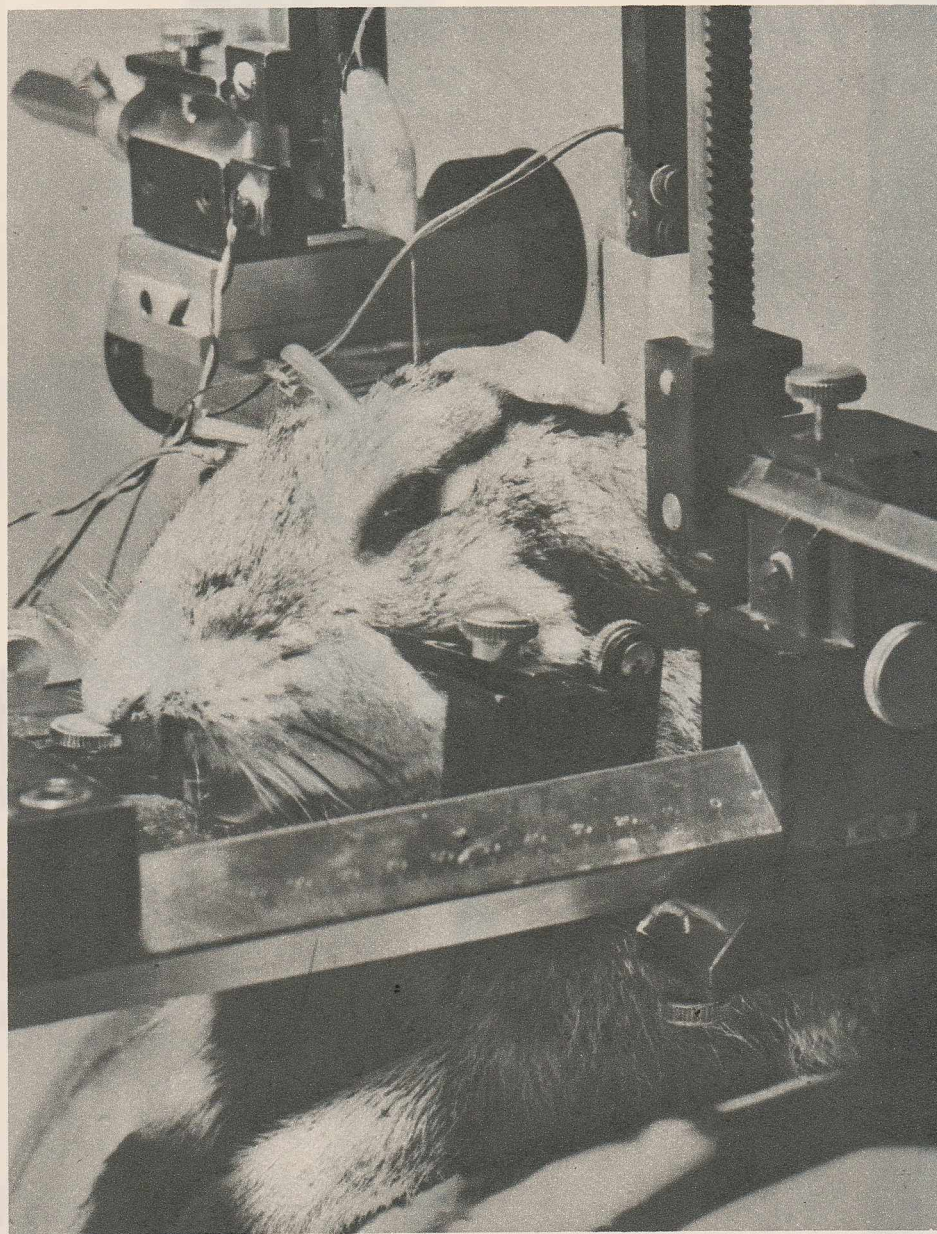
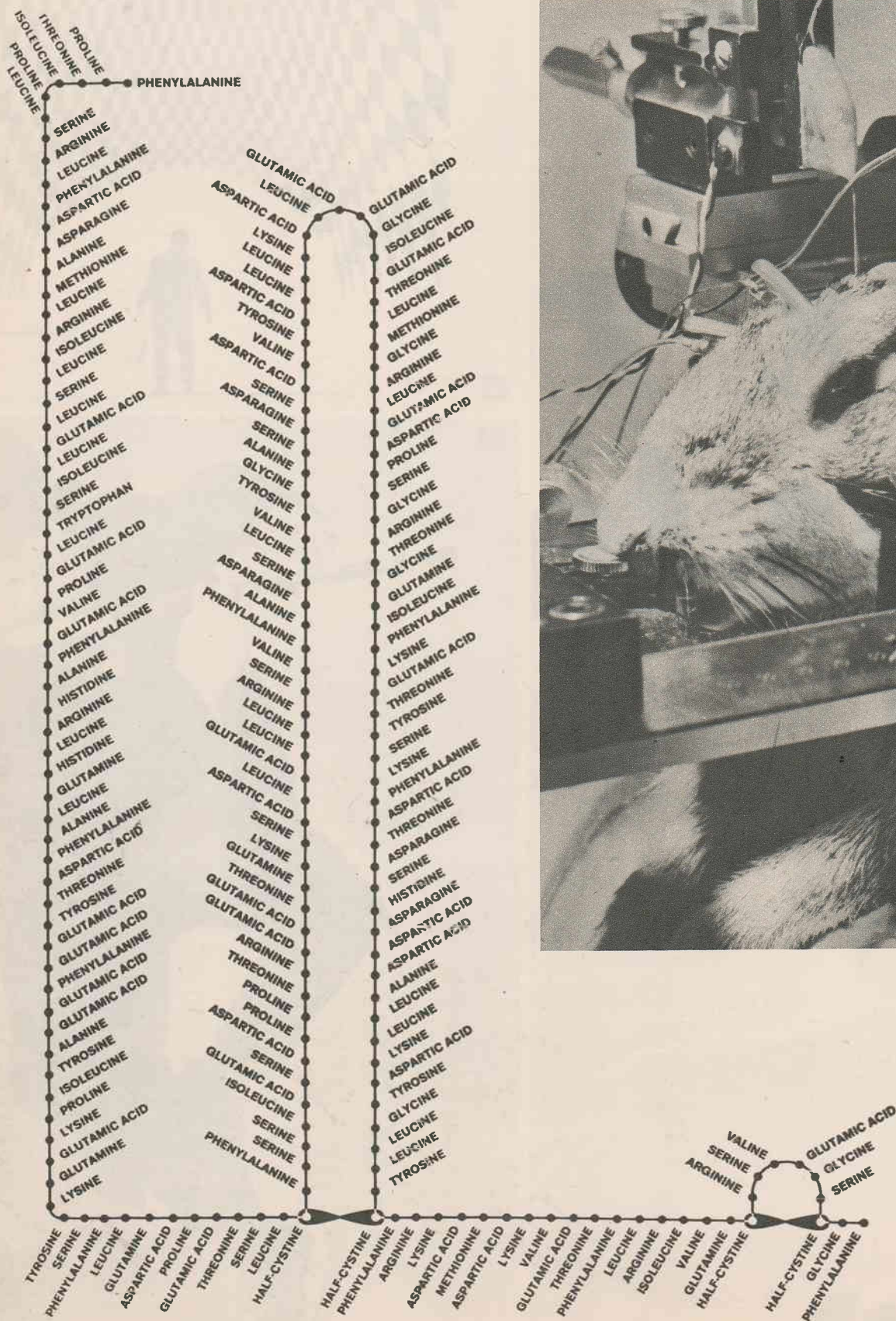
6

7

Epifiza este «sediul sufletului» — spunea Descartes. Desigur, afirmația n-a rezistat timpului. Dar cercetări științifice intense luminează noi și noi aspecte ale acțiunii glandelor endocrine și în special ale rolului de covârșitoare importanță pe care-l joacă...

...horm

Un hormon al glandei epifize aplicat direct în creier pe circuitele nervoase — la Institutul de endocrinologie — are efecte ciudate: iepurile adoarme...

Această diagramă care, la prima vedere pare să indice stațiile pe traseul unei linii de autobuze, soluționează un mister științific. Este vorba de compoziția chimică precisă a hormonului de creștere umană, substanță de importanță vitală, secretată de glanda pituitară. S-a descoperit că hormonul este alcătuit din 188 aminoacizi într-o ordine strict determinată. Stabilirea formulei contribuie la elaborarea unui tratament radical datorită căruia copiii cu deficiențe ale glandei pituitare să nu rămână pitici.

nii - în uzina vieții

„NATURII ÎI PLACE SĂ SE ASCUNDĂ“

Heraclit din Efes

Într-o lucrare devenită celebră — «Păuniele sufletului», apărută la Amsterdam 1649 — marele gânditor Descartes făcea următoarea afirmație: creierul își exercită funcția prin *vapori subtili* sau *virite animale*, care «curg» prin nervi, iar glanda epifiză intervine în dirijarea acestor «spirite». «Sediul sufletului» în concepția autorului ar fi deci epifiză...

CITEVA MILIONIMI DE GRAM FĂRĂ DE CARE NU EXISTĂ VIAȚĂ

Cu toate elementele sale fanteziste cercarea filozofului francez de a explica astfel mecanismele vieții are meritul de a fi pus pentru prima oară în discuție opțiunea de glandă. Și chiar dacă epizoda nu reprezintă nici pe departe «sediul sufletului», nu este mai puțin adevărat că știința contemporană a precizat rolul «târâtor al glandelor cu secreție internă (endocrine) în dirijarea mecanismelor vieții. Se poate chiar spune, desigur, în sens metaforic, că tocmai în sistemul nervos și în glandele endocrine rezidă «sufletul» omului.

Dar ce sînt de fapt aceste glande endocrine și care este relația lor cu sistemul nervos? Organe de dimensiuni mici, situate în diferite zone ale corpului, ele sînt alcătuite din grupuri de celule care secretă direct în sânge substanțe chimice cunoscute sub numele de hormoni. În organism aproape că nu există procese, normale sau patologice, care să se desfășoare fără participarea hormonilor. Aceștia acționează asupra mecanismelor vieții în doze infinite de mici, care uneori nu depășesc milionimi de gram! Ei se aseamănă întrucîtva cu vitaminele, substanțe la fel de vitale pentru organism, active de asemenea în doze infime, dar introduse în corp în afară, o dată cu alimentele.

ÎN ORGANISMUL DV. — SUPRAPUTERNICE «STAȚII DE AMPLIFICARE»

Creierul privit ca un mecanism ce colectează și distribuie permanent un umăr imens de informații acționează rapid, în faze scurte. Efectele endocrine însă, necesitînd o durată mai lungă, se roduc în mai multe faze.

Mesajele creierului spre sistemul endocrin se transmit printr-un original releu — stații de amplificare. Iată un exemplu:

un prim impuls se produce la baza creierului unde, într-o zonă specială, se secretă un hormon deosebit de puternic, activ în doze de 0,1 *micrograme*. Acesta, acționînd mai departe asupra «stației» hipofizare, determină aici eliberarea unui singur microgram de hormon destinat să stimuleze glanda suprarenală. Apoi «stația» suprarenală amplifică secreția, eliberînd 40 micrograme de hormoni. În sfîrșit, aceștia duc la «depozitarea» în ficat a 5,6 *miligrame* de glicogen, «aliment» indispensabil celulei hepatice. S-a realizat deci, la nivelul unor «stații» succesive, o amplificare de 56 000 ori! Un randament demn de invidiat de orice radiotehnician...

Ce face ca stimulul să se oprească, astfel ca o glandă să nu fie stimulată mai mult decît este nevoie? Oprirea se realizează automat datorită unui mecanism de autoreglare. Sistemul nervos stimulează secreția hormonală, iar creșterea cantității de hormoni secretați oprește stimulul care declanșează producția acestora. Mecanismul, presupunînd un sistem complex de interrelații, este în multe privințe analog celor din dispozitivele electronice de autoreglaj. El stă, de altfel, și la baza colaborării dintre sistemul nervos și cel endocrin, în reglarea foarte fină și coordonarea funcțiilor organismului.

În ce privește hormonii, datorită circulației singelui, ei ajung la organele «țintă», adică la receptorii hormonului respectiv. Principalele boli endocrine rezultă din producerea în exces (hiper-) sau în deficit (hipo-) a unor hormoni. Este suficient să amintim că în unele forme de hipertiroidie (boala lui Basedow) hormonul tireotrop ajunge la concentrații de zeci sau de sute de ori mai mari decît cele normale. Tulburări de creștere — gigantismul sau nanismul, obezitatea sau dimpotrivă slăbirea accentuată, modificări de temperament sau caracter — iată numai cîteva din efectele pe care le poate provoca perturbarea glandelor cu secreție internă.

**LUMINĂ...,
EXCITARE NERVOASĂ...,
HORMONI...,
REZULTATUL: MAI MULTE OUĂ!**

Se știe că terapeutică modernă folosește din plin hormonii pentru tratamentul așa-numit de substituție în insuficiența glandulară. Acțiunea antagonistă a unor

hormoni este de asemenea utilizată pentru anihilarea efectelor nocive ale unor secreții excesive. De pildă în unele cazuri de exces de foliculină se administrează hormon epifizar.

Dar tratamentul cu hormoni și-a dovedit eficiența și în alte compartimente ale medicinei și biologiei; ei sînt folosiți pentru diferitele lor acțiuni medicamentoase sau, cum se spune în termeni de specialitate, pentru efectele lor farmacologice. Un exemplu tipic îl reprezintă lărga răspîndire a tratamentelor cu cortizon — hormon al glandelor suprarenale. Aproape că nu există sector în care acest hormon «bun la toate» să nu-și fi dovedit eficiența. Bineînțeles, presupunînd că este administrat cu prudență și sub strictă supraveghere medicală.

Mai mult încă. În condiții experimentale hormonii s-au dovedit capabili să dirijeze însuși ritmul vieții. Se știe astfel că din ouăle de broască se dezvoltă, într-o primă fază, mormolocii. Trans-

formarea acestora în broaște durează în mod normal cîteva săptămîni. Dacă însă în apa în care trăiesc mormolocii se introduce o cantitate infimă (într-o diluție de 1:10 000 000!) de tiroxină, principalul hormon secretat de tiroidă, procesul metamorfozării se accelerează rapid și în numai cîteva zile apar broaște. Invers, prin distrugerea tiroidei mormolocului transformarea acestuia este inhibată: el crește mai departe, ajunge chiar un «urias»..., dar nu devine niciodată broască.

Încercări de dirijare a ritmului biologic au fost efectuate și în scopuri practice. S-a demonstrat astfel că ritmul și cantitatea ouatului la păsări sînt controlate de o serie de mecanisme în cadrul cărora cel endocrin deține un loc de prim ordin.

Crescătorii de păsări știau de mult că o dată cu venirea primăverii găinile ouă

(Continuare în pag. 16)

La 15 ani canadianul Frank Holly nu măsoară decît 1,28 m. După un tratament susținut cu hormoni de creștere, iată-l la vîrsta de 23 de ani. Cu cei 1,66 m pe care-i măsoară acum l-a întrecut și pe tatăl său...

HORMONII ȘI CANCERUL

De vorbă cu acad. ȘTEFAN MILCU despre unele preocupări actuale ale cercetărilor din domeniul endocrinologiei — această știință al cărei «act de naștere» a fost semnat în România.

Academicianul Ștefan Milcu, directorul Institutului de endocrinologie al Academiei, este un nume cunoscut nu numai în țara noastră ci și în cercurile științifice de peste hotare. Ne-am adresat în mod firesc domniei sale rugându-l să ne vorbească despre tradițiile școlii românești de endocrinologie și despre cercetările cele mai recente desfășurate în domeniul hormonilor — capitol de seamă al acestei științe.

— În țara noastră — ne-a spus acad. Șt. Milcu — endocrinologia are tradiții vechi. S-ar putea spune că actul ei de naștere a fost semnat în România, prin aceea că primul tratat de endocrinologie din lume a fost publicat de savantul român, profesorul C.I. Parhon, în 1909.

Tot la noi s-a înființat una din cele dintii, catedre de endocrinologie în anul 1934. Semnificația pe care a avut-o întemeierea acestei catedre, conduse de profesorul Parhon, reiese și din faptul că în Franța o catedră similară a apărut abia în 1938.

Creat în 1946, Institutul de endocrinologie al Academiei se numără printre puținele instituții de specialitate, pe plan internațional, echipate cu un potențial atât de puternic de investigare.

— Este desigur imposibil de redat în câteva rânduri contribuțiile aduse de școala românească în acest domeniu. Am vrea totuși să ne prezentăm sumar câteva din lucrările mai importante. Ne-ar interesa astfel fructuoasele cercetări efectuate la Institutul de endocrinologie asupra glandei epifize, cea pe care Descartes o decretase «sediul sufletului omenesc.

— Într-adevăr, pină la invenția microscopului i s-au atribuit epifizei cele mai fanteziste roluri. Este meritul școlii românești de endocrinologie de a fi contribuit la elucidarea funcțiunilor acestei enigmatice glande. La Institutul nostru s-au izolat trei hormoni din epifiză, precizându-se totodată utilizarea lor practică în clinică. Pe această cale se pot combate slăbirile excesive, tulburările sexuale și unele fenomene de îmbătrânire.

— Se pare că una dintre cele mai vechi și mai răspândite boli ale planetei noastre este gușa endemică...

... hormonii-în uzina vieții

(Urmare din pag. 15)

mai des. S-a constatat însă că «tratarea» păsărilor cu lumină artificială stimulează producția de ouă în orice anotimp. Ce se întâmplă în fond sub influența luminii? Cercetări moderne au dovedit că după ce lumina excită retina ochiului, ia naștere un semnal nervos care, asemenea curentului electric, se transmite prin nervii optici la creier și de aici la hipofiză, «glanda centrală» a sistemului endocrin. Acționată pe această cale, hipofiza «dă dispoziții» hormonului «specializat» în dezvoltarea ovarelor la găini să intre în acțiune, rezultatul final fiind o producție sporită de ouă!

ȘI PLANTELE POT FI «TRATATE» CU HORMONI

Dar și prin administrarea directă a hormonilor se poate obține sporirea producției de ouă, carne, lapte, lână. Printr-un tratament potrivit cu hormoni tiroidieni animalele asimilează mai bine nutrețurile, devin mai rezistente și dau produse mai multe și de mai bună calitate. Insulina, de pildă, a fost folosită la îngrășarea porcinelor.

Viața plantelor își are ritmul ei firesc, obișnuit, influențat desigur de ereditate și de condițiile mediului. Ei bine, acest ritm poate fi modificat radical prin folosirea substanțelor hormonale. Hormo-

nii tiroidieni accelerează germinația semințelor de orz, porumb, mazăre, grăbesc creșterea la numeroase specii vegetale, sporesc atât numărul cât și dimensiunea florilor unor plante ornamentale ca *Primula officinalis* sau *Hyacinthus orientalis*.

Varza, plantă bienală (înflorind și producând semințe numai în al doilea an de viață), sub influența foliculinei își schimbă ritmul de dezvoltare. Înflorirea se produce chiar în primul an. Grăbirea apariției florilor cu ajutorul foliculinei a fost realizată la numeroase și variate specii de plante: primula, zambilă, cais, vișin, salcie etc. O mixtură din hormoni ai glandelor suprarenale, tiroidă, epifiză și glande sexuale, cu care s-au stropit butașii viței de vie, a stimulat înrădăcinarea lor.

Tratamentul hormonal la plante are

și efecte calitative remarcabile. Hormonul tiroidian duce la creșterea netă a conținutului de zahăr, de proteine și de vitamină C la roșii, mazăre, cartofi etc.

O chestiune reactualizată în ultimul timp este cea cu privire la rolul hormonilor în apariția ca și în influențarea creșterii unor tumori canceroase.

Se cunoaște mai de mult existența unor rase de șoareci care la vârsta adultă fac spontan tumori mamare în aproape 100 % din cazuri. Această formă de cancer apare aproape exclusiv la femele și poate fi evitată prin castrarea timpurie a animalelor.

De fapt «vinovatul» principal în apariția acestor tumori, după cum reiese din cercetări mai noi, este virusul denumit «factorul de lapte», pentru că se transmite puilor prin laptele supt de la mamă. Totuși hormonii ovarieni constituie un

ENDOCRINOLOGII COMENTEAZĂ ÎN FELUL LOR TABLOURI CELEBRE...

Iată câteva asemenea «diagnostice» care privesc dintr-un unghi neobișnuit anumite personaje istorice.

HANS HOLBEIN: Henric al VIII-lea

Acest vestit portret, aflat în prezent la Galeria Borghese din Roma, ne prezintă un personaj foarte robust, cu tendință la obezitate. Fața congestionată, cu aspectul de «lună plină», sugerează funcțiunea exagerată a glandei suprarenale, care ar fi determinat și obezitatea. Aceasta din urmă se îmbină cu trăsăturile de tip hipotiroidian ale feței. Mărturiile istorice asupra personalității lui Henric al VIII-lea, interpretate de specialiști în lumina datelor moderne, îl consideră deci, din punct de vedere endocrin, ca pe un hipercorticosuprarenal și hipotiroidian. Astfel s-ar explica și unele trăsături temperamentale ale monarhului englez.

VELASQUEZ: «El inglés»

Un loc deosebit printre pitici îl ocupă nanismul acondroplazic. Este vorba de o boală a dezvoltării organismului (a oaselor), datorită lipsei de activitate a cartilajelor de creștere. Acești oameni par priviți cu un binoclu întors, fiind în general bine proporționați. Velasquez a pictat numeroși pitici de acest fel, un exemplu tipic fiind tabloul alăturat, de la Muzeul Prado.

— Gușa și problemele tiroidei stau în centrul atenției noastre de multă vreme. Au fost efectuate numeroase cercetări științifice în diferite regiuni ale țării, a căror intenție a constituit obiectul a trei monografii. În cadrul etelei de medici endocrinologi care funcționează în întreaga țară, aceștia au ca unul din obiectivele principale ale activității lor problema gușii endemice. Prin contribuțiile teoretice aduse în studiul genezei gușii, cât și prin bunele rezultate practice obținute în combaterea endemiei în ultimii 15 ani, țara noastră se situează pe un loc de frunte în lupta care se duce pe plan mondial împotriva acestei boli. După introducerea profilaxiei cu sare iodată preconizată de noi, densitatea și gravitatea endemiei au scăzut în mod spectaculos în întreg teritoriul țării.

— **Recentul Premiu Nobel pentru medicină acordat profesorului american Charles Huggins confirmă, o dată mai mult, relațiile dintre hormoni și cancer. Care este punctul dv. de vedere?**

— Unele localizări ale cancerului sînt hormonal dependente, evoluția lor fiind puternic influențată de starea hormonală a pacientului, fie de administrarea de hormoni de un anumit fel. Tumori de acest tip

sînt cancerul de sîn, de uter și de prostată. În aceste forme s-au obținut de altfel cele mai bune rezultate terapeutice. După unele statistici, de pildă, administrarea de hormoni estrogeni (feminini) în cancerul de prostată a prelungit viața de 15 ori față de situația anterioară.

În multe cazuri, tratamentele hormonale reprezintă factori cu eficacitate ridicată în arsenalul terapeutic complex ce se folosește în boala canceroasă. Interesante sînt și cercetările noastre experimentale privind rolul antitumoral al unor hormoni. Extractul românesc de timus previne apariția tumorilor bronhoalveolare produse experimental la cobai și inhibă procesele proliferative de la nivelul ficatului. Recent s-a preparat în secția de biochimie a Institutului de endocrinologie un extract de timus care produce o frînare și mai intensă a expansiunii tumorale.

În concluzie aș vrea să remarc că endocrinologia reprezintă un domeniu de avangardă al științelor biologice, în care se folosesc metodele cele mai moderne și care contribuie în mod esențial la edificarea unei concepții științifice despre organismul viu.

Factor ce poate favoriza cancerul: în lipsa lor, tumoarea nu apare. Se cunoaște și asemenea rolul hormonului hipofizar de creștere în stimularea multiplicării normale a celulelor din diverse țesuturi. Acest același hormon poate interveni în proliferarea tumorală.

Hormonii au intrat, pe de altă parte, în arsenalul terapeutic anticanceros. Hormonii estrogeni, utilizați în tratamentul cancerului de prostată, și hormonii androgeni, în unele forme de cancer mamar, au rezultate favorabile. Anul trecut dr. Charles B. Huggins a primit Premiul Nobel pentru descoperirile sale în tratamentul hormonal al cancerului prostatic.

Recent a fost demonstrată influența de frînare exercitată de hormonul tiroidian asupra metastazelor canceroase. Din mus au fost izolate două fracțiuni cu

acțiuni antagoniste asupra cancerului.

E greu să precizăm momentul cînd toate aceste descoperiri vor fi aplicate în clinica umană, dar rezultatele obținute pînă acum cu aceste tehnici noi ne permit să privim viitorul cu optimism.

OMUL LUI WELLS?

În sfîrșit, să semnalăm dintre experiențele îndrăznețe pentru dirijarea proceselor vitale una care ni se pare deosebit de semnificativă. Ea are drept punct de atac structura celui mai complex organ al animalelor: creierul. Iată despre ce este vorba: s-a injectat unor șoareci în timpul sarcinii hormon hipofizar «de creștere». S-a susținut că șoricicii născuți din mame astfel tratate aveau creierul mai voluminos și mai bogat în celule nervoase. Se pare deci că pe această

cale se poate modifica «la comandă» creierul!

În povestirea fantastică «Năvălitorii din stele» H.G. Wells descrie niște marșieni ciudați, cărora îndelungată și intensă funcționare a creierului le-a dezvoltat un cap imens față de restul corpului. Va deveni oare acest lucru posibil în realitate printr-o banală injecție? Să lăsăm ca la această întrebare să răspundă deocamdată scriitorii de povestiri științifico-fantastice și să reținem doar concluzia că preparatele hormonale pot influența în mod deliberat ritmul vieții plantelor și animalelor. Hormonii se aseamănă astfel cu dirijorii de orchestră care conduc de la pupitru zeci de instrumentiști. Niște instrumentiști sui-generis care cîntă pe claviatura vieții...

Dr. E. ROMAN

VELASQUEZ: Filip al IV-lea

Portretul regelui Spaniei (Muzeul Prado, Madrid) trădează... hiperfuncțiunea glandei hipofize. Îngroșarea unor trăsături ale feței, forma nasului și în special preeminența maxilarului inferior reprezintă consecințe ale acțiunii în exces a «hormonului de creștere». Cronicarii vremii nu ne-au lăsat date asupra staturii lui Filip al IV-lea, dar după aspectul portretului se poate deduce că excesul de hormoni de creștere a influențat și înălțimea, determinînd o statură peste media normală. Diagnosticul endocrin al acestui «caz» este deci: gigantoză acromegaloidism.

posibilități nefolosite

Duminică trecută a fost o zi mare pentru Teatrul de operă și balet: spectacol cu unul dintre cei mai de seamă cîntăreți din lume, Nicolae Herlea. Obişnuieţii Scalei din Milano și ai Metropolitanului newyorkez au grijă să-și rezerve din vreme locurile pentru a-l asculta. Puținele reprezentații pe care le dă la Opera din București sînt o sărbătoare pentru acei iubitori ai muzicii care izbutesc să obțină bilete. Dar ceilalți? Dar cei din Suceava, Pitești, Constanța, Timișoara? Pentru ei, televiziunea, care s-a văzut silită să se impace cu ideea că nu are acces la spectacolele Operei, a filmat un recital Herlea, un recital Elena Cernei, a filmat un recital Dan Iordăchescu etc. E foarte bine, dar nu e suficient. Și nu din vina televiziunii. Cei ce au hotărît în mod arbitrar, o dată pentru totdeauna, că televiziunea, care aduce în casele din cele mai îndepărtate localități ale țării întimplări și manifestări artistice, sportive etc. din toată lumea, nu are voie să ne mijlocească și posibilitatea de a fi spectatori ai propriului nostru Teatru de operă și balet, ar trebui să reflecteze din nou la consecințele atitudinii lor.

Nu demult directorul artistic al Operei (de altfel unul dintre colaboratorii permanenți ai televiziunii) ne-a dat prilejul de a vedea pe micul ecran fragmente din spectacolul de balet prezentat în Cuba. Săptămîna trecută un scurt reportaj ne-a pus în contact cu un eveniment artistic important: premiera operei «Lohengrin». Așadar, conducerea instituției muzicale din Cotroceni cunoaște și recunoaște interesul telespectatorilor măcar pentru spectacolele care au prilejuit succese peste hotare și pentru cele de natură să aerisească, să îmbogățească vechiul repertoriu al Operei. Ca să spunem lucrurilor pe nume, la aceste spectacole și la cele în care apar protagoniști de valoare internațională nu există riscul unor pierderi de casă. Permiteți deci accesul operatorilor și al camerelor de luat vederi în sala de spectacol, și zeci de mii de telespectatori vă vor fi recunoscători!

Dacă în această direcție televiziunea nu poate face deocamdată mai mult din motive străine de voință ei, sînt altele în care pare a-și limita singură posibilitățile.

O emisiune mult gustată este cea consacrată maestrilor filmului documentar. Ni s-au prezentat maniere de creație vechi și noi, personalități artistice diferite și concepții la fel de diferite. Dar documentare se fac și în zilele noastre și televiziunea însăși ni le prezintă în număr mare. Să luăm un singur gen: evocările. «Călătoria căpitanului Cook» nu este cea mai izbită mostră. I se pot discuta slăbiciunile și unele calități; autorii, care ne sînt cunoscuți fiindcă genericul filmului nu a fost tăiat, pot fi categorisiți, criticați, eventual comparați... Dar cu cine pot fi comparați? Pentru că cel ce ar voi să spună, de pildă, că preferă modalitatea folosită de cineștii care au reconstituit o expediție făcută cu 50 de ani în urmă în Antarctica nu vor ști ce nume să le opună. Alții ar putea să se pronunțe pentru tulburătoare evocări de atmosferă de felul celei dedicate holerei din Toulon. Cui aparține oare? Sînt apoi modalități diverse de a evoca o personalitate artistică dispărută. Cineastul care are la îndemînă filme documentare poate face o peliculă ca cea consacrată lui Hemingway. În cazul unui pictor se poate proceda fie așa cum s-a făcut cu Toulouse-Lautrec, fie așa cum s-a făcut cu Henri Rousseau. Apollinaire a fost tratat altminteri... Dar toate aceste pelicule au avut un ghinion comun: au intrat în Telediciclopedie, care nu recunoaște nici paternitate artistică, nici dreptul telespectatorului la o informare elementară despre sursele folosite.

Aici nu încep două măsuri: sau televiziunea consideră că filmul documentar este o categorie artistică merițind a fi analizată, prezentată în cicluri, și atunci are obligația elementară de a-l trata consecvent ca atare, sau îl privește ca pe un simplu pretext pentru «comentarii de...», și atunci ciclul consacrat artei filmului documentar nu mai are nici un rost.

Dar vai, «autorii» Telediciclopediei sînt (au dovedit-o) imuni la criticile de acest fel.

Felicia ANTIP

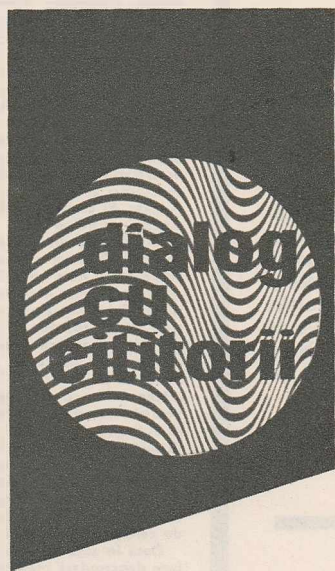

«În Făgăraș» — IOACHIM NAUMESCU ▲

CITITORII FOTOGRAFIAZĂ

◀ Curioșii — FRANCISC KONCZ.

Șarpe botanic — MIHAI VRĂNCI

observații interesante

«Sînt un cititor pasionat al revistei «Flacăra»... Am observat străduința redacției de a da glas propunerilor cititorilor... Mi-au plăcut în special rubricile care tratează problemele vieții internaționale, probleme care, trebuie să recunoaștem, sînt abordate prea succint de revistele noastre. Și de la aceasta nu face excepție nici Flacăra». Am reprodus fragmente din partea de început a scrisorii cititorului **Alexandru MODROGEANU** din Brăila, scrisoare care, după cum se vede, conține aprecieri pozitive dar și critici. În continuare corespondentul face și alte observații judicioase și propuneri interesante din care cităm:

— publicarea în revistă a unor reportaje descriind instituții celebre de cultură din toată lumea, ca Sorbona, vestite universități din marile orașe, Teatrul Național, Scala din Milano etc., etc. mai ales că — arată tov. Modrogeanu — revista noastră a mai publicat reportaje pe această temă;

— folosirea pentru coperte a unei hirtii mai groase pentru

că — subliniază cititorul nostru — «colecționarii revistei, printre care mă număr și eu, constată cu regret că după cîteva timp coperta revistei dv. este de nerecunoscut ca înfățișare, cu toate eforturile de a o păstra intactă».

Cum arătam mai sus, sînt sugestii interesante care merită să fie studiate cu toată atenția.

părerii, sugestii, opinii...

«Îmi place foarte mult conținutul bogat al revistei, rubrica «Cadran internațional», suita de articole «America face apel» etc. Apreciez și faptul că, pe lângă acestea, cititorul mai poate găsi în revistă informații în legătură cu istoricul unor orașe din patria noastră, precum și diferite note de călătorie... Am observat de asemenea cu deosebită plăcere introducerea paginilor colorate în interiorul revistei...»

Gheorghe TURCA
sat Fedeleșoiu,
rn. Rm. Vilcea

«Aș vrea să continuați publicarea materialelor din ciclul «Pagini din istoria spionajului», care n-au mai apărut... am și uitat de cînd; de asemenea, un roman de genul «Un om moare la vila Ghiocelul»... Doresc o rubrică permanentă de muzică ușoară. De ce nu reflectați în revistă ecurile unor festivaluri de muzică ușoară cu răsărit internațional, ca de exemplu San Remo '67?»

Nuți ARNĂUTU
elevă, Tulcea

«Un grup de salariați din Trustul de foraj Tg. Jiu mulțumeste redacției pentru modul tovarășesc în care li s-a răspuns la informațiile cerute despre interpretul de muzică ușoară preferat. Vom încerca să ne adresăm lui personal pentru a ne ține la curent cu activitatea sa artistică, în speranța că ne va răspunde cu aceeași amabilitate cu care ne-a răspuns redacția».

Din partea colectivului
Zoe DĂNET

«Am citit cu bucurie în paginile revistei nr. 8 din 18 februarie interesanta prezentare a filmului «Dacii», cea mai prestigioasă realizare a cinematografului românesc. Subliniez în mod special calitatea excelentă a fotografiilor. Aș dori să mai publicăm asemenea articole dedicate unor tot atît de frumoase succese cinematografice românești».

Ioana NICOARĂ
Timișoara

«Aș saluta din toată inima introducerea în revistă a unei rubrici în care să fie prezentate mari orașe ale lumii. Un oraș care început a fost făcut: Paris, în nr. 17/1966; Moscova, în nr. 45/1966; Montevideo, în nr. 5/1967 etc. Dar mai sînt atîtea mari orașe — Londra, Roma, New York, Budapesta, Rio de Janeiro — care nu au fost înfățișate decît foarte palid, și cine dacă nu o revistă ilustrată ca «Flacăra» este aceea care ar trebui să se ocupe de o astfel de temă?»

Nicolae DRĂGUT
Constanța

«Consider noua formulă a rubricii «Curier» binevenită. Aș dori însă ca ea să cuprindă mai multe știri și despre realizările noastre în chimie, medicină, tehnică etc.... Constat absența din numerele de revistă ale acestui an a anchetelor și articolelor pe teme sociale și de educație cetățenească. Și doar acestea au un ecou atît de mare în masa de cititori.»

Ion GRINDEANU
Craiova

«Încep scrisoarea prin a vă adresa felicitării pentru îmbunătățirea vizibilă a calității revistei «Flacăra» în comparație cu aparițiile de anul trecut... Scriindu-vă din Țara de Sus, nu pot decît să aduc elogii reportajului «Vinătoare în Țara de Sus» (nr. 7/1967). Aș dori să pot aduce laude și unui reportaj despre mănăstirile din «Țara de Sus», dar, firește, întîi să fie scris...»

Clim SAVA
Suceava

«Mă interesează toate articolele din revistă, dar ceea ce m-a atras în mod deosebit în ultima vreme au fost reportajele despre moartea președintelui S.U.A., Kennedy, problemă mult dezbătută și, precum se vede după ultimele evenimente, de o arzătoare actualitate. Sper că revista va continua publicarea de date și elemente noi».

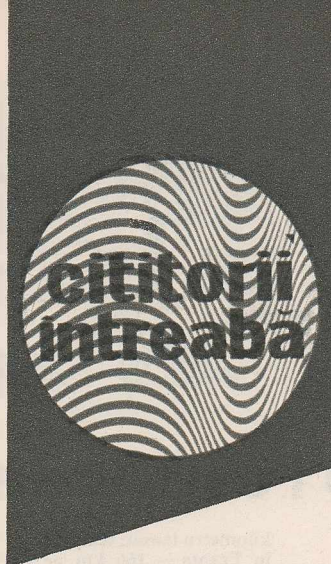
Iuliana GRIGORAȘ
elevă, Iași

«S-au publicat în cîteva numere din anul acesta ale revistei documente deosebit de interesante în legătură cu asasinarea președintelui Kennedy. Le-am citit pe toate cu nesăț, pentru că din ele am aflat lucruri pe care nu le cunoșteam pînă atunci. Dar în zadar am așteptat continuarea începutului atît de promițător. În ultimele numere n-a mai apărut nimic. Ar fi păcat să abandonați această temă, mai ales acum, cînd în presa noastră tema respectivă își găsește loc cu regularitate».

Ștefan TURCU
com. Unirea, rn. Focșani

cititorii către cititori

Următorii cititori doresc să corespundă: Emy Zulu elevă, 16 ani, Pitești, str. Brîcoveanu 23: teme diverse, cinema, ilustrate; Ileana Neag funcționară, 19 ani, Craiova, aleea Teilor (8) 19: cinema ilustrate; Valerian Lucan, mecanic utilaje, 22 ani, Galați, Țiglina 2, bl. 1.2, ap. 144: radiotehnică, teme diverse, ilustrate; Mircea Covaci, tehnician, Târgu Jiu, fundătura Panduri 20: teme diverse, cinema, ilustrate; Mirilena Nicula, elevă, 16 ani, Săcele, bd. 8 Mai 456, reg. Brașov: teme diverse, muzică, ilustrate; Virgil Puiu, maistru, 19 ani, Constanța, bd. Lenin 20: teme diverse, ilustrate; Lucă Diaconescu, elevă, Iași, șos. Nicolina 102: teme diverse, cinema; Anda Sandu, elevă, Iași, șos. Nicolina 100: teme diverse, cinema; Miky Enoaie, elevă, Căminic, str. Republicii 55 A, r. Cîmpina: teme diverse; Mihail Matei, muncitor, 20 ani, Craiova, str. Căpșunilor 8: muzică ușoară, ilustrate; Ionel Stavăntor controlor tehnic, 32 ani, București, str. Stan Tabără 25, r. Lenin: tehnică, teme diverse; Doina Gingaliuc, vînzătoare, ani, Cîsnădie, str. Măguri 1 r. Sibiu: ilustrate; Ion Susăntor tehnician, 23 ani, Vișeu de Sus, str. Lenin 21, reg. Maramureș: teme diverse, ilustrate; Dori Paraschiv, tehniciană, Medgidia, str. Română 43: teme diverse, ilustrate; Ionel Ochiană, tehnician, Medgidia, str. Teș Vodă 10: teme diverse, ilustrate; Ioana Mitrea, elevă, com. Traian, rn. Tr. Măgurele: teme diverse, ilustrate; Lenu Secăreanu, Cernavodă, str. V. Alecsandri 29: teme diverse; Nicolae Angheliescu, ofițer marină comercială, 22 ani, Comanșta, str. Mircea cel Bătrîn 56 A: cinema, ilustrate; Eugenia Nica, bibliotecară, 19 ani, com. Popînzălești, rn. Bănești: teme diverse, chimie, ilustrate; Maria Dobrican, elevă, com. Chinza 148: str. Rozelor, r. Năsăud: teme diverse, cinema, ilustrate; Malica Tămășan, elevă, com. Sîmihailul Almasului 25: rn. Huedin: teme diverse, cinema, ilustrate.

taifunuri în miniatură...

«Doresc să aflu ce sint curenții de aer de tipul sorbului?»

Valentin BORDEI, Galați

Răspunde prof. univ. doctor docent VICTOR TUFESCU, șef de secție la Institutul de geologie-geografie al Academiei.

Deplasarea aerului sub formă de vârtej, ca un mic ciclon, este cunoscută în sudul Moldovei sub numele de sorb, denumire care s-a generalizat în știință. Asemenea mișcare se producea adesea în zona nisipurilor de la Hanu Conache, înainte ca ele să fi fost împădurite. După plantarea lor fenomenul s-a rărit. Mișcarea — asemănătoare cu a micilor coloane de praf ce se observă în zilele călduroase de vară pe drumurile de țară — prezintă dimensiuni mult mai mari, coloana învârtăită ajungând la cîteva sute de metri înălțime. Ea rezultă dintr-o mișcare în spirală și prezintă și o deplasare orizontală pe un traiect în zigzag.

În Moldova de sud sorbul lua naștere prin încălzirea excesivă a nisipurilor în toată ziua și apariția unei însemnate diferențe de temperatură față de împrejurimile unde vegetația (de pașiți ori semănături) împiedică insolarea directă a solului, absorbind ea însăși o anumită cantitate de calorii pentru necesitățile fiziologice proprii. Se produc astfel curenți de convecție de mici dimensiuni dar de mare viteză, care se dezvoltă în sens giratoriu, în spirală. Temperatura în mijlocul acestui vârtej

se menține ridicată, cu toată deplasarea, aerul fiind sufocant și extrem de uscat. Viteza mișcării de vârtej a aerului este de 100-180 km pe oră, de unde și puterea de lovire și distrugere. Mișcarea este însoțită uneori de vîiet care se aud de la depărtare, pricinuite de vibrarea aerului, ba chiar și de descărcări electrice.

În mișcarea lui sorbul antrenează nu numai praful și particulele fine de nisip, formînd o coloană care se vede de la depărtare, ci și frunzare, snopi de cereale, căpițe de fin etc... În drumul său răstoarnă căruțe încărcate, aruncă la depărtare acoperișuri de case, garduri etc. De asemeni, cînd întilnește în cale arbori îi răsucesce în chip nefiresc, rupîndu-le crengile. Cînd trece pe deasupra unor lacuri iau naștere trombe de apă de felul celor marine, cum s-a sennalat la 30 iulie 1955 pe lacul Brateș.

Virtejuri de tipul sorbului s-au semnalat în țara noastră în mai multe locuri. Menționez între altele pe cel ce s-a produs în apropiere de Rădăuți, la 9 mai 1963, cînd a atins 600-800 m înălțime și în deplasarea sa pe o distanță de 5 km a ridicat apa Sucevei într-o trombă de 20 m înălțime, antrenînd în mișcare chiar pietrișul din albia riului, a aruncat părți din acoperișuri grele de sute de kg la o jumătate de kilometru depărtare.

Dacă în zona climei temperate asemenea mișcări ale aerului sint destul de rare și de dimensiuni reduse, în ținuturile tropicale și cele bînuite de muson sint foarte frecvente și produc pagube însemnate.

începutul a fost la new orleans...

«Aș vrea să aflu ce este muzica dixieland».

Ing. Alexandru TĂRȘAN
comuna Sicula, raionul Ineu

Răspunde criticul de artă
GEORGE SBĂRCEA.

Muzica de jaz, născută la New Orleans în jurul anilor 1890-1900, «ca o expresie a popoarelor de culoare oprimate, fără patrie și fără pămînt» — cum afirmă jazologul francez Robert Goffin — este o artă care a evoluat și s-a transformat o dată cu spiritul general al secolului nostru, concretizîndu-se în mai multe stiluri, forme și variante. Aceste stiluri, forme și variante au fost determinate de momentul istoric, de înzestrarea artistică a muzicienilor negri și albi, de calitatea și coeficientul de receptare al publicului.

Unul dintre stilurile devenite «clasice» ale muzicii de jaz este așa-zisul stil New Orleans, creat de muzicienii negri din marele port al Golfului Mexic și continuat de ei în deceniile al treilea și al patrulea, în defavorul formații, înregistrări și concerte.

După primul război mondial, datorită condițiilor sociale și economice, mulți jazmeni negri au părăsit New Orleansul activînd în alte orașe americane, îndeosebi însă la Chicago și

New York. Ei au cultivat felul de a cînta jazul așa cum se dezvoltase în orașul denumit azi, și cu deplină înțelegere, «leagănul muzicii de jaz».

Stilul acesta e caracterizat printr-o sincopare, o permanență «aminare» a melodiei, sprijinită pe pulsația ritmică foarte decisă și geometrică, «de metronom», a basului. Orchestrele care îl ilustrau au fost, de fapt, mici formații de cîte 4-6 instrumentiști, care se numesc în limbaj jazistic combo. Felul lor de a cînta este simplu, fără supra-punerii de mase sonore inutile, cu un ritm extrem de viu, ceea ce face jazul de stil New Orleans plăcut și ușor de urmărit.

Muzicienii veniți din Sud au fost socotii exponenții stilului New Orleans sau dixieland, ca, mai tîrziu, stilul dixieland să caracterizeze — după opinia unor jazologi autorizați — doar modul de a cînta al muzicienilor albi de la Chicago, constituiți în orchestre mai mari, de cîte 12-16 persoane, iar după 1938, al celor care au contribuit la curentul de reînviere (Revival) a jazului arhaic și clasic.

Dixie Land e, de fapt, denumirea dată teritoriului Statelor Unite aflat la sud de linia stabilită, în 1769, de doi astronomi englezi (unul dintre ei se numea Jeremiah Dixie), linie ce separa Pennsylvania de Maryland și Virginia, așadar granița — înainte de războiul civil — dintre statele liberale

și cele sclavagiste. Dixie mai era totodată și expresia americanizată a cifrei de 10 — în franceza vorbită la New Orleans, dix — imprimată pe bancnotele de zece dolari din Louisiana. Toate acestea au dus, treptat, la apariția termenului, cu implicații estetice în muzica de jaz, de dixieland, definind jazul cîntat de muzicienii de la New Orleans sau de cei care îl preiau, imită și continuă.

În colecția discurilor casei Electrecord, stilul dixieland poate fi ascultat în înregistrarea orchestrei Skowronski din Varșovia (EDD-1021).

pe scurt

Maricica Tudoran — com. Roznov, rn. Piatra-Neamț. 1) Copernic (Mikolaj Kopernik, 1473-1543) s-a născut la Torun, în Polonia. El a fost primul care a fundamentat științific sistemul heliocentric, arătînd că planetele și Pămîntul se rotesc în jurul propriilor axe și în jurul Soarelui. Această teorie a lui Copernic a avut o însemnătate filozofică hotărîtoare la timpul său în lupta dintre știință și teoriile retrograde. Opera sa principală este intitulată «Despre mișcările de revoluție ale corpurilor cereștice» (1543). 2) Johannes Kepler (1571-1630), astronom german, este considerat fondatorul astronomiei moderne. Pe baza observațiilor lui Tycho Brahe asupra mișcării planetei Marte, Kepler a publicat în 1609 «Astronomia nova» în care enunță primele două legi ale mișcării planetelor. El a întreprins și numeroase cercetări de optică și de fotometrie. În 1611 expune teoria lunetei astronomice inventate de el, în lucrarea denumită «Dioptrice». Cea de-a treia lege a mișcării planetelor este cuprinsă în lucrarea lui Kepler «Harmonices mundi» apărută în 1619. De asemenea, el a alcătuit tabelele cu efemeridele planetelor, care sint cunoscute sub numele de «Tabelele rudolfiene». Descoperind legile de mișcare ale planetelor Kepler a susținut cu argumente de nezdruccinat teoria lui Copernic privitoare la structura sistemului heliocentric. De altfel amănunte privind opera acestor doi mari oameni de știință puteți găsi în orice manual de astronomie.

Costel Grigore — Roșiori-de-Vede. 1) Baba Novac a fost comandant al corpului de haiduci sîrbi care erau angajați în oastea lui Mihai Viteazul, avînd un rol de seamă în războaiele duse împotriva turcilor, distingîndu-se în mod deosebit în bătălia de la Șelimbăr (1599). În baladele noastre Baba Novac este înfățișat ca un erou popular care, împreună cu fiul său, Gruia, luptă cu vicleșii împotriva cîmpărilor turci. 2) În problema care vă interesează vă recomandăm să vă adresați Centrului de producție cinematografică, secția scenarii, Piața Științei nr. 1, București. Celorlalte întrebări le vom răspunde prin scrisoare.

Eugenia Kiricioglu — Giurgiu. Imposibil să vă putem răspunde tuturor întrebărilor o dată. Sint mulți cititori care-și așteaptă rîndul; vă vom răspunde doar la cîteva, urmînd ca într-un număr viitor al revistei noastre să răspundem celorlalte: 1) Enrico Caruso (1873-1921), născut la Napoli, a fost unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai școlii italiene de canto. Cea mai mare expresivitate și virtuozitate artistică a atins-o în interpretarea operelor «Aida», «Rigoletto», «Traviata» de Verdi, «Carmen» de Bizet, «Cavaleria rusticana» de Mascagni, «Paiate» de Leoncavallo, «Manon» de Massenet. Este primul cîntăreț al cărui repertoriu a fost imprimat pe discuri. Caruso nu a fost numai un interpret de operă de înaltă valoare, ci și un artist de cinema apreciat. 2) Dv. fiind din Giurgiu vă puteți adresa direct Muzeului de istorie și științele naturii din localitate, unde veți obține datele ce vă interesează.

Valeriu Buzea — Brașov. În partea de răsărit a parcului băilor de la Ocna Sibiului se găsește «Lacul fără fund». Pe locul în care se află lacul a fost o salină care s-a prăbușit. La suprafața lacului se află o «pînză» de apă dulce, dar sub aceasta apa este sărată. În timpul verii, de la suprafață și pînă la adîncimea de 2 metri temperatura apei ajunge între 20° și 40°C. De la această adîncime în jos temperatura scade treptat. Acest lac este un fenomen considerat unic pe suprafața pămîntului.

cîteva nduri

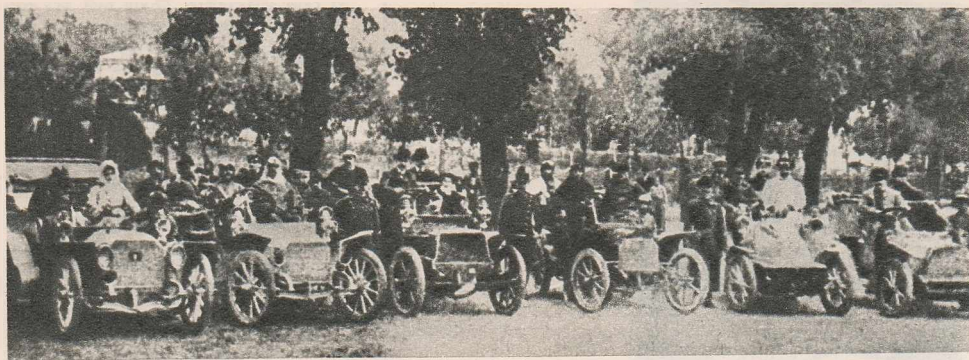
Gina Soare — Moreni. 1) Mulțumim pentru aprecieri. Ale mai multe din rubricile pe re le îndrăgiți întrunesc adesea majorității cititorilor. Am notat și dorința referitoare la istoria orașului dv. tal. 3) Cu privire la Elvis esley, v-am răspuns în nr. 1967, la această rubrică.

Nelu Petrescu — Craiova. Am luat în evidență cele două opuneri; cea privind monumentele istorice are însă mai multe șanse de a fi aplicată. Cu privire la comuna Traian, vă recomandăm a vă adresa judeului orașenesc din Rm. Jucea, str. Argeș 35. 3) Actorul care vă referiți (dar care nu este artist emerit și nu joacă filmul «Haiducii») este în adevăr originar din Rm. Vilșag. 4) Da, într-adevăr, tînărul italian Giuliano Gemma deținea un rol episodic atît «Șeherezada» cit și în «Gherdul».

Liliana Gălățeanu — Birlad. 1) Lăudabilă dorința dv. de a da examen de admitere la Institutul de limbi străine. Vă rim succes! De altfel, nu este multă vreme va apărea în librării un manual destinat celor care vor să învețe limba italiană fără profesor, astfel că înca dv. va fi ușurată. 2) Forței «Sincron» și conducătorii ei, Cornel Fugaru, scriere pe adresa Teatrului satiric zical «C. Tănase», Calea Victoriei 174 — București. 3) Interpretul rolului Giorgio di Masano se numește Stelvio Rosca. 4) Am luat notă de propunerea dv. privind apariția pe coperți a fotografiilor lui Steve West (Baronul).

Aurelia Șomcutean — Baia Rea. Cîntăreței dv. preferate, ca Agemolu, adresați-i corespondența la Studioul de teatru, str. Molière 2 — București.

Nicolae Anghel — Sibiu. Pentru a obține ceea ce doriți vă recomandăm să-i scrieți direct comicului dv. favorit — Gheorghe Tomazian — pe adresa teatrului satiric muzical «C. Tănase», Cal. Victoriei 33 — București.

PRIMA CURSĂ DE AUTOMOBILE

Prima cursă de automobile din țara noastră a fost organizată la 22 septembrie 1904, pe distanța București-Giurgiu și înapoi (120 de km). Au participat la această nemaipomenită competiție 6 automobile — pe care le vedem în fotografie înșirate la start, pe dealul Filaretului: un Mercedes, condus de George Valentin Bibescu; un Cudell, al lui Niculescu-Ianca; un Fiat, al lui Alexandru Darvari; un Oldsmobile, al lui Al. Prager; un Mercedes, al lui Leon Leonida și un Gopron-Bille, al lui C. Vidal. Primii clasafți: 1) George Valentin Bibescu — 58 de minute (media orară 66,600 km); 2) Leon Leonida — 120 de minute; 3) Al. Prager — 273 de minute. Timpul realizat de Bibescu egala recordul mondial din anul acela pentru cursele organizate pe drumuri publice și mărea prestigiul internațional al acestui sportiv care era binecunoscut în Europa încă din anul 1901, când a parcurs itinerarul continental Geneva-București (1 827 km) în 103 ore (din care 30 de ore repaus), deci cu o medie orară de 25 km. Bibescu a dus drapelul de frunte în automobilistică până în anul 1908, când un alt temerar, Ion Cămărășescu, face 75 km pe oră în cursa de la Herăstrău, organizată de clubul sportiv. Viteza aceasta, obținută într-un circuit închis (200 km), al cărui obstacol principal era cotitura din panta de la moara «Fierăstrău», a constituit, de asemenea, o senzație, România calificându-se printre primele cinci țări din lume deținătoare de performanțe automobilistice. La vremea aceea marile recorduri mondiale ale vitezei

erau deținute de Franța — pe calea ferată 78 de kilometri, cu motocicletă 50 de km și cu bicicletă 31 de km. România păstra, încă din 1904, prin locotenentul Moruzi, supremația vitezei la călărie — 24,5 km pe oră în cursă-raid de 52 km. Automobilul, la

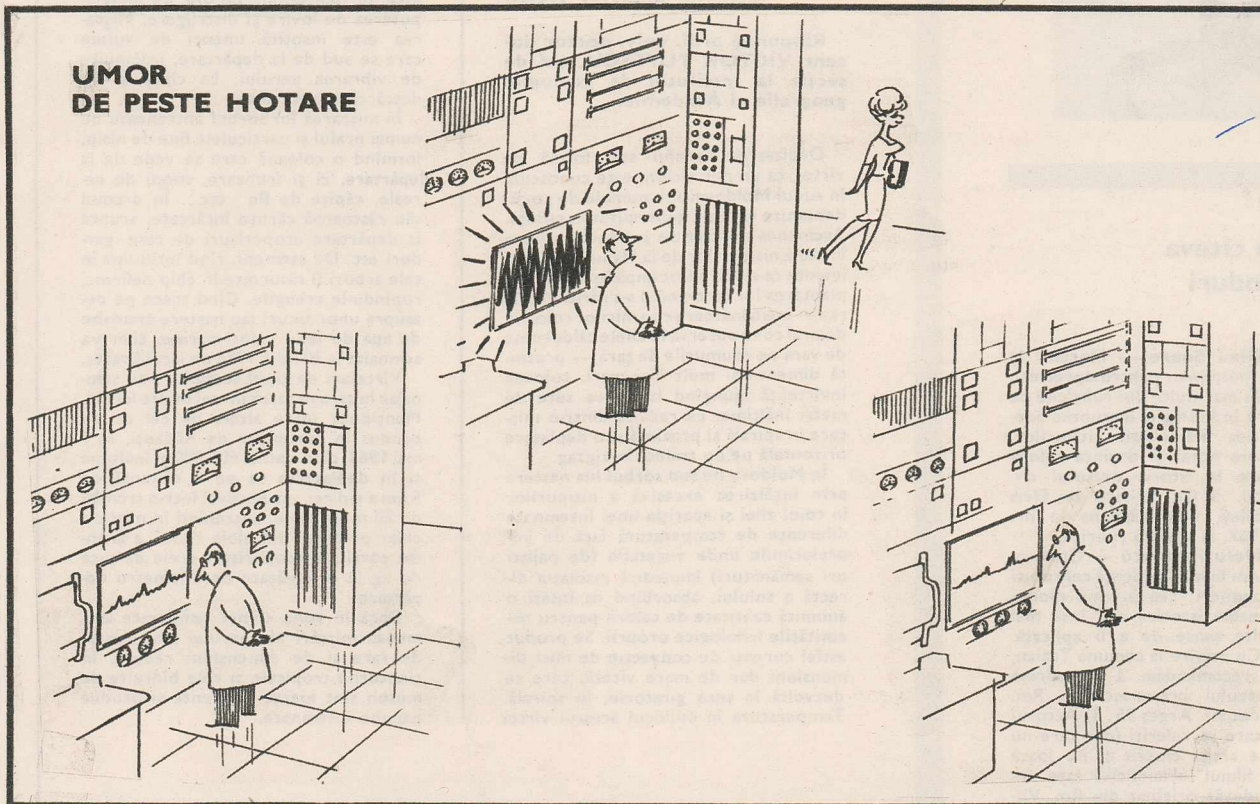
kilometru lansat, realiza — tot în Franța — 166 km pe oră.

În octombrie 1912 s-a organizat și o cursă de autocamioane, cu 14 participanți, pe distanța București-Sinaia-Tirgoviște-Cimpina-Pitești-Craiova.

Ion MUNTEANU

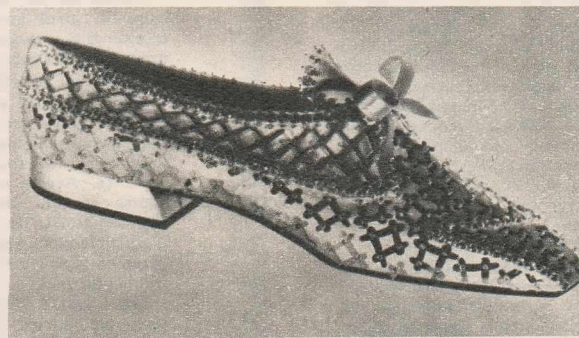

UMOR DE PESTE HOTARE

UN KILOGRAM ȘI OPT SUTE DE GRAME

cîntărește această ciupercă de dimensiuni mai mult decît respecta. Se pare însă că fericitul în a cărui grădină a crescut fenomenul, Dornick Mangione din St. Petersburg, Florida, este un om cu înclinații curînd prozaice: a folosit-o la prepararea unei supe.

ORNAT CU MĂRGELE ȘI PAIETE MULTICOLORE

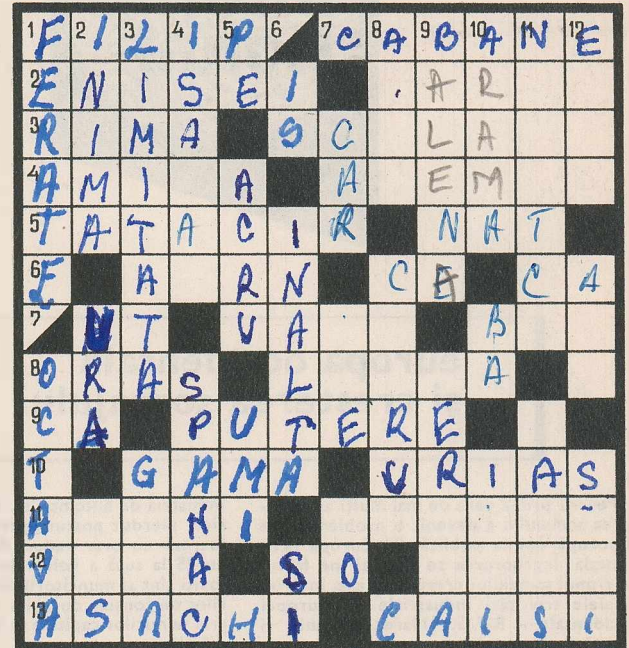
dar avînd tocul foarte jos, acest pantof de seară face parte dintre mele modele lansate pentru viitorul sezon de vară de cunoscuta de mode pariziană Christian Dior.

ORIZONTAL: 1) Tatăl lui Alexandru cel Mare — Case la mare înălțime. 2) Fluviu siberian care în limba evencilor înseamnă «riul cel mare» — Și mai mare. 3) Tare și mare! — Mărime... matematică. 4) A mări distanța dintre cine și o... promisiune făcută — Cuprins de o mare slăbiciune. 5) Poet contemporan — Interpreta Medei în filmul «Dacia». 6) Are niște urechi mari — Poftim! — Sparge buturuga mare. 7) Vechiul do — Haine de blană — Mai mare decât un litru. 8) Satu Mare — Pictor român, autorul tabloului «Pom la malul mării». 9) Calciu — E o forță! 10) Minoră care la un semn se poate transforma în majoră! — Mare. 11) Fără ton (pl.) — Unul din cele mai mari cinematografe bucureștene. 12) În linii mari (fem.) — Pe el, Grivei! — Scripete de ițe. 13) Pictor român, autorul tabloului «Petru cel Mare» — Arbori fructiferi considerați în pomicultura de mărimea a treia.

VERTICAL: 1) Mari căi de legătură — Cel mai mare interval dintr-o gamă. 2) Organ vital — A spune cuiva «la mai mare» — Ceașcă. 3) Nu poate fi mai mare (fem.) — Poet român, autorul poeziei «Fată mare, fată mare»... 4) ...și poetă română, autoarea poeziei «Veac mare, veac larg» — Plantă cu frunze mari și cărnoase, foarte căutată ca aliment. 5) Peste — În opoziție cu...

amare! — Oraș în Japonia. 6) Sint — Bine crescut (fem.) — Notă muzicală. 7) E și mic și mare și plin de stele! — Scriitor american, autorul povestirii «Misterul Mariei Roget» — Cel mai mare fluviu al Italiei. 8) Pictor român, autorul tabloului «Struguri de Dealul Mare» — A scris muzica pentru filmul documentar «Baia Mare». 9) Cel mai mare mamifer — Pictor român, autorul tabloului «Moar-

tea lui Ștefan cel Mare». 10) Se obține la uzina chimico-metalurgică din Baia Mare — Babane — Monede vechi. 11) Zonă a fundului mării, situată în apropierea țărmlui continental (masc.) — Mare și tare. 12) Dormitorul mamei mamei-mari — Nelipsite la o casă mare (sing.) — Ape mari!

Florin EREMIA

Dicționar: UMI, ORTI.

dezlegarea jocului «DE SEZON», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) LAPOVITA — PUC. 2) ANOTIMP — SITA. 3) PURA — A — GEROS. 4) OLT — AMARIT — A. 5) NN — AV — NI — IST. 6) OAMENI — MITA. 7) FULARE — PA — I. 8) O — URS — BALANI. 9) CON — AVALANSA. 10) ALEA — ASTRA — R. 11) RACIT — MOI — IN. 12) ERATIC — NENEA.

RESTAUROUTE

Altă noutate din domeniul circulației rutiere franceze: **restauroute**. E vorba de complexe de deservire a automobilistilor, instalate pe marile șosele, din 100 în 100 km. Fiecare complex va cuprinde: un restaurant (termen de la care derivă, în unire cu vorba **route** — stradă, șosea — denumirea complexului) ce servește un meniu fix; un magazin de artizanat și produse specifice regiunii; un centru de informații turistice; o stație de benzină și un salon de frizerie-coafură.

Ideea nu este întru totul originală; ea a fost împrumutată din Italia — unde asemenea complexe funcționează de câțiva ani — fiind însă îmbogățită și perfecționată. Constructorii complexelor franceze sînt patronii mai multor întreprinderi interesate fie în alimentația publică, fie în circulația rutieră («Autojournal», societatea restaurantelor «Wimpy» și «Compania generală pentru echipamentul autostrăzilor», controlată de mari societăți financiare ca societatea de asigurări «Union», «Creditul lionez» ș.a.).

Prima mare șosea pe care se construiesc asemenea complexe este cea dintre Dunkerque și Nisa, care va lega nordul de sudul Franței. Numărul **restauroute**-lor de pe această șosea va atinge, în anul 1970, cifra de 12; primele trei vor fi inaugurate în 1968.

Poate că și rețeaua unităților noastre de deservire publică s-ar putea gândi la așa ceva.

Pentru viitoarele zboruri spațiale se preconizează ca revenirea pe pământ a cosmonauților să se realizeze în vehicule pilotate de ei. Ca să poată străbate atmosfera cu o viteză în jurul a 8 km/sec., evitînd riscul supraîncălzirii, aceste nave aeriene trebuie să aibă forme curbe, foarte puțin asemănătoare cu cele ale avioanelor. În Statele Unite se experimentează în acest scop un avion supranumit «baia zburătoare». Lipsit de aripi, el reușește, după o coborîre foarte rapidă, să-și rotunjească traiectoria și, cu ajutorul unei manevre încă destul de delicate, să aterizeze.

NU VĂ SPERIAȚI,

n-are patru picioare. Nimic comun cu vișelul cu două capete. E doar un mod frapant (reclama e, mai mult ca oricînd în condițiile de concurență ale pieței occidentale, sufletul comerțului) de a lansa un nou tip de ciorapi

ÎNTÎMPLARE INSOLITĂ LA LONDRA

Un armăsar a încercat să evadeze din grajdurile de la Whitehall. Și — fapt senzațional în tot ce are mai tradițional conservatoarea capitală britanică — doi călăreți s-au desprins din rîndurile sever aliniate ale celor care participau la solemnitatea cotidiană a schimbării gărzii la palatul regal și s-au avîntat în mijlocul traficului rutier, în urmărirea armăsarului ce se făcuse vinovat de un atît de grav act de indisciplină.

**cadran
interna-
tional**

europa occidentală și creșterea șomajului

Pentru prima oară de mai mulți ani creșterea șomajului a devenit o problemă care preocupă opinia publică din Europa occidentală. Îngrijorarea se bazează pe faptul că ritmul șomajului crește mai ales în principalele trei țări industriale ale Europei occidentale — R.F.G., Marea Britanie și Franța.

În Germania occidentală cercurile economice prezic că la sfârșitul acestei ierni s-ar putea ca, pentru prima oară din 1960, numărul persoanelor care nu au de lucru să treacă de 500 000. Companiile vest-germane de automobile reușesc să mențină la un nivel scăzut numărul concedierilor doar prin scurtarea săptămânii de lucru. Ultimele acțiuni întreprinse de firma «Ford» la Köln și în Belgia urmează celor ale cunoscutelor firme «Volkswagen» și «Opel» — filială a lui «General Motors» — privind hotărârea de a închide uzinele timp de șase zile lucrătoare în ianuarie și șapte în februarie. S-a calculat că 9 la sută din toate locurile de muncă din Germania occidentală depind de producția de automobile. Muncitorii din metalurgie și industria cărbunelui se găsesc în dificultăți și mai serioase. Una din uriașele companii ale Ruhrului — «Klößner» — a concediat recent 200 din cei 5 500 de muncitori ai unei singure uzine. Este un caz care se repetă în numeroase întreprinderi. În curînd industria carboniferă a Ruhrului, care se află de pe acum într-o situație dificilă, va concedia alți 9 000 de muncitori. Muncitorii din construcții, industria textilelor, de mașini, de încălziminte și confecții găsesc tot mai puțin de lucru.

«Recesiunea planificată» din Marea Britanie a dublat numărul șomerilor în ultimele șase luni. Anul acesta este posibil ca șomajul să afecteze 750 000 de oameni. Cel mai greu loviți în Marea Britanie sînt muncitorii din

industria de automobile. Mii dintre aceștia și-au pierdut posturile sau sînt obligați să lucreze cu orar redus, din cauza scăderii cu 25 la sută a volumului vânzărilor. Geu loviți sînt și muncitorii din industria bunurilor de consum durabile. Iar acum și industria bunurilor capitale se află într-o situație dificilă.

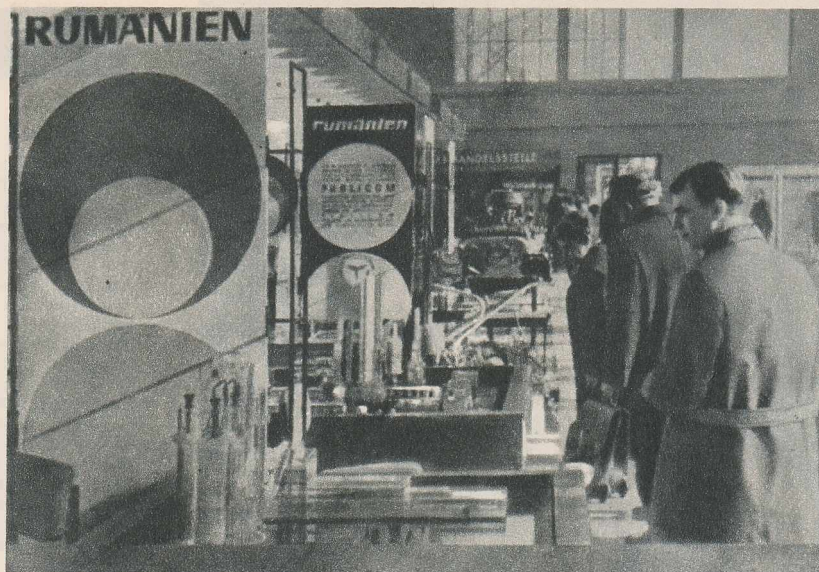
În Franța șomajul a crescut cu 7 la sută într-un an, în ciuda ritmului îmbunătățit al afacerilor. În general, se evaluează numărul șomerilor la circa 350 000. În Olanda numărul șomerilor a crescut de asemeni, cel mai greu afectați fiind muncitorii din construcții și industria textilă. Mulți mineri și muncitori textilești din Belgia și-au pierdut locurile de muncă. Și în Suedia, în raport cu anul trecut, șomajul a făcut progrese. În Italia numărul șomerilor se menține la 700 000, ca și anul trecut.

În Europa occidentală această problemă este privită cu seriozitate. Cresc presiunile asupra guvernelor de a se lua măsuri eficiente de combatere. În Marea Britanie premierului Wilson i se cere să admită sporirea salariilor și să încurajeze creșterea numărului locurilor de muncă în R.F.G. noul guvern Kiesinger a determinat Banca centrală a țării să reducă taxa de scont ca un pas pe calea opririi scăderii numărului locurilor de muncă.

Ca o reacție, în Europa occidentală se manifestă și o ostilitate sporită față de muncitorii veniți din străinătate. În principalele țări industriale sute de mii de muncitori străini sînt concediați și retrimiși în țările lor. Din totalul de circa 4 000 000 de muncitori străini angajați în 1965 în țările europene se așteaptă ca anul acesta să rămîna numai jumătate.

(Din «U.S. News and World Report»)

Primul tur de scrutin al alegerilor legislative din Franța n-a elucidat decât situația din 73 circumscripții electorale, unde unul din candidați a obținut mai mult de jumătate din numărul voturilor exprimate. Urmează ca al doilea tur de scrutin, de duminică, 12 martie, să lămurească situația altor peste 400 locuri din parlament. În fotografie: într-un local de vot din Paris, la primul tur de scrutin.

În acest început de primăvară țara noastră este prezentă la numeroase târguri internaționale. Cele două fotografii pe care le prezentăm redau aspecte ale pavilioanelor Republicii Socialiste România la târgurile de la Leipzig (sus) și Tripoli (jos).

viața subterană în „țara soarelui răsare“

Marile orașe japoneze «se îngroapă», și nu în sens figurat, ci la propriu. În ultimii ani, în ele s-au dezvoltat zeci de cartiere subterane, dintre care cel mai vast — situat «sub» Osaka — posedă o rețea de străzi în lungime totală de 575 km.

Principalul motiv al acestei inovații îl constituie, fără îndoială, costul extrem de ridicat al terenurilor pentru construcții în zona centrală a marilor aglomerații urbane. Fapt care a determinat căutarea unei soluții «în profunzime», în ciuda dificultăților legate de structura subsolului și de seismicitatea ridicată a regiunii.

Cartierele subterane constituie în prezent adevărate centre economice. Aici se însiruie magazine, bănci, sedii ale unor

societăți, birourile diferitelor agenții sau instituții. Legătura cu «suprafața» se face prin ascensoare și scări rulante, iar pentru a ușura accesul publicului din diferitele zone ale orașului, aceste centre sînt racordate la liniile subterane de metrou. Iar aerul condiționat, abundența florilor cultivate cu grijă în asemenea condiții neobișnute fac mai ușoară trecerea la acest mediu artificial pentru sutele de mii de salariați sau vizitatori, care vin zilnic aici fie pentru treburi, fie pentru a se distra. Căci di-ambianța acestor complexe moderne n-lipsească nici cinematografele, restaurantele, barurile și alte localuri de petrecere.

N. VĂLEANU

războiul cosmeticelor

Recent, acțiunile celebrei firme «Parfums Caron» au fost scoase la licitație. Ofertantul cel mai serios: bineînțeles, o societate americană. Pînă la acest transfer, cea mai importantă achiziție a unei societăți de parfumeri cotață la bursă de către un grup american a fost «Coty S.A.», care a

trecut sub controlul grupului «Pfizer» septembrie 1963. Exemplul este depar- de a fi unicul: în februarie 1966 puternic grup american «Revlon» a cumpărat acțiunile societății «Parfums Raphael» (după înainte achiziționase «Parfums Balmain»; În același mod casa «Lanvin Parfums»

finoniat cu «Charles of the Ritz» din New York, iar «Parfums Lucien Lelong S.A.» a trecut în administrația societății americane «Nestlé Lemur and Comp». «Max Factor and Comp.», la rîndul său, a obținut controlul absolut asupra societății «Parfums Corday» din Paris și a sucursalei sale newyorkeze, iar casa «Les Produits de Beauté Payot» a trecut sub controlul grupului «Alexanders». Marile trusturi cosmetice americane nu se mulțumesc așadar numai cu filialele lor din Europa și cu înghițirea sucursalelor din S.U.A. ale firmelor

franceze de parfumuri, ci încearcă să acapareze o întreagă industrie. După «Parfums Caron», pe bună dreptate specialiștii francezi în materie se întreabă cu amărăciune: cine urmează? Se pare că societatea «Chiris» își așteaptă rîndul, cu atît mai probabil cu cît cele două filiale ale acesteia din Londra și New York au fost vîndute în 1965 grupului american «Universal Oil Products». O afacere care degajă un iz... nu prea plăcut!

V. BABA

la telefon j. b. priestley

Scriitorul englez J.B. Priestley a dat recent un interviu telefonic. Îl transcriem:

J.B.P.: Peste o lună îmi apare o nouă carte.

INTERLOCUTORUL: Sub ce titlu?

J.B.P.: This is an Old Country (Aceasta e o țară veche).

I.: Eroul?

J.B.P.: Un profesor australian venit în Anglia pentru a-și căuta tatăl, pe care nu l-a văzut de 30 de ani.

I.: Îl găsește?

J.B.P.: Îl găsește, îl găsește...

I.: La ce lucrați acum?

J.B.P.: La o carte mare. Atît de mare nîcît va avea două volume.

I.: Tema?

J.B.P.: Încă nu pot da amănunte.

I.: De ce? E un roman polițist?

J.B.P.: Nu, umoristic.

hornarii inimii

Omul pe care-l ai în față muncește, disută, rîde. Energia lui e aceeași de totdeauna, buna sa dispoziție e neschimbată. Și de data, drama: țara nu cuvînt, poate doar un geamăt, el se prăbușește în nesimțire. Diagnosticul: infarct miocardic. Tratatamentul: vasodilatatoare, calmante, dar mai es odihnă. Pronosticul: perspectiva de apăsătoare a «acceselor», în forme mai mult sau mai puțin grave.

Toată lumea știe astăzi ce e infarctul: ruperea coronarelor (arterele care hrăesc mușchii inimii) fie printr-un cheag de sânge pornit dintr-un punct oarecare al organismului, fie în urma depozitării treptate a grăsimilor (colesterolul) pe pereții interiori ai coronarelor.

Pînă nu demult tratamentul infarctului era monopolul exclusiv al medicinei interne. Și curînd însă a intrat în arenă chirurgia și rezultatele obținute sînt spectaculoase. Intervenția nu atentează cu nimic la integritatea țesuturilor sau a vaselor, prouîndu-și doar să înlăture obstacolul.

O treabă de hornar... Da, dar simplitatea numai aparentă. Desfundarea coronarelor: face nu cu peria ci cu un jet de gaz (de obicei bioxid de carbon) la o presiune de trei ori mai mare decît tensiunea arterială normală. În prealabil însă temperatura celui tratat este coborîtă pînă aproape de 30°,

pentru a diminua metabolismul și a reduce astfel nevoia de oxigen a creierului. Inima este de-a dreptul congelată, pentru a i se opri contracțiile, iar circulația sanguină se realizează printr-un aparat cord-pulmon.

În artera coronară blocată chirurgul introduce un ac prin care pătrunde jetul de gaz. După ce cheagul de sânge sau depozitul de grăsime au fost desprinse de perete, nu mai rămîne decît ca ele să fie extrase, printr-o mică incizie executată în același perete al vasului. Dacă totul se desfășoară normal (și așa s-a întîmplat pînă acum în marea majoritate a cazurilor), pacientul se dă jos din pat după trei zile.

Metoda este aplicată cu succes în Elveția, U.R.S.S., Franța și Statele Unite. Endarterectomia gazoasă — cum se numește în mod științific procedeul — pare să aibă un viitor care depășește limitele infarctului. Un vechi dicton spune că omul are vîrsta arterelor sale. Iar îmbătrînirea acestora (ateroscleroza) nu este decît tot rezultatul căptușirii cu grăsimi a pereților lor. Poate că nu e departe vremea cînd o răbufnire de bioxid de carbon va răzii această încălcătură de prisos, întinerind arterele — și pe noi o dată cu ele.

N. AURELIU

„moartea la roma“ stîrnește controverse

Unul din cele mai mari succese de librărie din S.U.A. este, în momentul de față, nplul reportaj al lui Robert Katz: «Death in Rome» (Moartea la Roma). Cartea a fost publicată de cunoscuta editură Macmillan și printre ai cărei proprietari se numără stul premier englez Harold Macmillan — suscitată aprinse comentarii nu numai în țările Unite, ci și în R.F.G. și Italia. Punctul de pornire al acțiunii este explozia unei bombe ascunse într-un căruț care,

la 23 martie 1944, a ucis instantaneu în Via Rasella din Roma 22 de SS-ști și a rănit mortal alți 11. Turbat de furie, Hitler a telefonat numaidecît ca «pentru fiecare soldat german să fie împușcați treizeci pînă la cincizeci de italieni» și asta pînă în 24 de ore. Feldmaresăul Kesselring, comandantul frontului italian, care-și dădea seama de reacția pe care avea s-o provoace în opinia publică italiană un asemenea masacru săvîrșit cu sînge rece, a mai atenuat oarecum

ordinul. «Pentru fiecare german ucis trebuie să moară zece italieni!»

După cum afirmă Robert Katz, Standartenführerul SS Eugen Dollman — îngrozit de efectul pe care și acest ordin, astfel atenuat, îl putea avea asupra înțepirii sentimentelor de ură împotriva ocupantului german — s-a dus, din proprie inițiativă, în ziua de 23 martie, la ora 18 (la numai două ore și un sfert după atentat) la Vatican, pentru a solicita o intervenție din partea papii Pius al XII-lea pentru oprirea măcelului proiectat. Din cauze pe care scriitorul nu le precizează, intervenția n-a venit sau

n-a venit la timp și la 24 martie 1944, între orele 15,30 și 20, germanii au împușcat drept represalii 335 de italieni.

Întrebat de un corespondent al revistei vest-germane «Stern» ce părere are despre reportajul lui Robert Katz, monsiorul Fausto Vallainc, purtătorul de cuvînt al Vaticanului, l-a calificat drept «o carte polemică, nu istorică» și a arătat că pentru cunoașterea adevărului trebuie să se aștepte apropiata apariție a volumului al treilea din culegerea de documente ale Vaticanului.

D. HINCU

asediul.. spitalului

Locul acțiunii: un mic spital din Queens Country, New York. Scenariul: lupta dintre bolnavi, solidarizați cu personalul spitalului, împotriva autorităților municipale care, venind în sprijinul unei societăți de construcții, vor să aplice un ordin de evacuare.

În momentul «asaltului», în paturile spitalului se aflau internați 87 de bolnavi. Activitatea spitalului nu este privită cu bunăvoință de autorități deoarece directorul său este medicul negru Thomas Matthews (el susține că ar fi primul om de culoare din Statele Unite ale Americii care a izbutit să devină neurochirurg).

Spitalul acesta — în care, în treacărt fie zis, lucrează laolaltă albi și negri — nu este dependent nici de vreă societate de binefacere și nici nu se bucură de subvențiile municipalității; întreținerea lui se face exclusiv din sumele achitate de pacienți. Așa se explică de ce, datorită dificultăților financiare, administrația spitalului a început

să contracteze datorii care, cu timpul, au crescut. Dr. Matthews a anunțat de altfel că datorează lui Flushing Federal Savings and Loan Association chiria pe două luni, în valoare de 16 000 de dolari. Totodată au fost contractate credite (cu o dobîndă ridicată) pentru achitarea salariului personalului medical și pentru asigurarea hranei bolnavilor.

După ce clădirea a trecut în mîinile unui nou proprietar — o companie de construcții — i s-a pus în vedere administrației că spitalul va fi evacuat pentru neplata chiriei, urmînd ca întreaga clădire să fie dărîmată pentru a se înălța în același loc un alt imobil. Cînd reprezentanții autorităților s-au prezentat pentru a aplica ordinul de evacuare, personalul și bolnavii s-au baricadat, refuzînd să se supună. Compania de construcții a trebuit să plece steagul. Nu se știe însă pentru cît timp.

Z. FLOREA

din lume adunate

Cartea «În fața prăpastiei» a ziaristilor americani Edward Weintal și Charles Bartlett dezvăluie un episod semnificativ al «relațiilor speciale» americano-engleze după venirea la putere a guvernului laburist. În iarna anului 1964 guvernul englez avea mari greutăți din cauza presiunilor opoziției de stînga împotriva intervenției americane în Vietnam. Pentru a-și calma opoziția, premierul Wilson a anunțat în parlament că urmează să se întîlnească cu președintele Johnson înainte ca acesta să-și fi dat acordul. După ședința însă Wilson a aflat că ambasadorul englez la Washington, lordul Harlech, a primit un răspuns negativ din partea Casei Albe. Imperturbabil, premierul englez a organizat o convorbire telefonică în circuit — Londra-ambasada engleză din Washington și Casa Albă — cu scopul de a obține o invitație. Replica lui Johnson — dezvăluită de autori — a închis și discuția și circuitul. «Nu vreau să-ți desfășori campania electorală în pragul ușii mele. Ori de cîte ori ai încercături cu parlamentul vii fuga aici. Nu voi permite de astă dată acest lucru». Ulterior, spun autorii, relațiile au devenit cordiale, vizita putînd fi făcută. Cînd? Cînd — declară Weintal și Bartlett — premierul englez «a adus sprijinul său efortului american în Vietnam».

De mai multă înțelegere «umană» au dat dovadă trei cîini din localitatea Marble (S.U.A.) care se plimbău prin pădure împreună cu prietenul lor Charles Bryson în vîrstă de zece ani. Fiind prinși de viscol, n-au știut cum să se mai întoarcă acasă. Cei porniți în căutare l-au găsit după două zile pe Charles Bryson în nesimțire dar viu, acoperit cu trupurile celor trei cîini care l-au încălzit în tot acest timp, salvîndu-i viața. «Cîinii — declară o agenție — n-au suferit nici cea mai mică degerătură». Devotamentul lor merită să fie răsplătit cu un ciolan mare.

Nicolae URECHE

«Miss Elveția 1967» a fost aleasă în persoana tinerei Edith Fraefel, tehniciană dentistă, în vîrstă de 18 ani.

Scriitoarea Pearl S. Buck a predat unei agenții comerciale — Wolper Productions Inc. — dreptul de comercializare pentru radio, televiziune, filme și teatru a 200 din lucrările sale. Baniți realizați urmează să fie folosiți «pentru îmbunătățirea condițiilor copiilor ilegaliți făcuți de trupele americane în țările asiatice». Filantropie... este drept.

Mai uman ar fi să se lichideze acest flagel, parte integrantă a multor alte nenorociri pe care le aduce ocupația străină în Asia. Și fondurile lui Pearl Buck vor fi binevenite pentru subvenționarea acțiunilor de demascare a intervenției în afacerile interne ale altor țări, grăbind întoarcerea acasă a făcătorilor de copii ilegaliți în Asia.

Din punct de vedere moral acțiunea lui Pearl Buck nu numai că nu spală de păcate, dar poate încuraja comiterea lor.

COLONIA DALIA , un miros fin, cu note dulci, calde